ኤሪትርያ ሐዳስ

16ዶት ሰነት ዕልብ 29 | አርቡዕ 12 ጁላይ 2023 | ዐውል 2.00 ነቅፈ

ርኢስ ኢሰያስ አፍወርቂ፡ ናይብ ምጅልስ ሰያዲ ሱዳን ልትከበት

ርኢስ ኢሰያስ አፍወርቂ፡ ናይብ ምጅልስ ሰያደት ሱዳን ጀነራል ማልክ ዐጋር እንዴ ትከበተ ሀድገ ምስሉ።

ናይብ ምጅልስ ሰያደት ሱዳን ጀነራል ማልክ ዐጋር፡ ኤረትርያ ደግሽ ሱዳን እብ መባደረት ሱዳንዩን ወሰብ-ሽርከት መንጠቀት ሐል ዳይም እግል ልርከብ ለባተ ንየት እብ ድግማን ክም ተአክድ ወእግል ሱዳን እብ ሕስር-ዛይድ ክም ትርእየ ሽርሐ።

ጀነራል ማልክ ዐጋር እሊ ለሽርሐ ዮም 8 ጁላይ ምን ገጽ-ምሴ እት ቃዐት ደንደን ምስል ርኢስ ኢሰያስ አፍወርቂ ክም ትውጅህ እግል ዔማት አክባር እት ሀበየ ሐብሬ አከደ።

ጀነራል ማልክ ዐጋር ምስል ርኢስ ኢሰያስ አፍወርቂ እት ወደየ ሀድግ፡ እት ሓድረት ሓለት ሱዳን፡ ሐርብ ሱዳን እግል ልብጠር ገብእ ለሀለ መባደራት፡ ክምሰልሁመ ዶር ኤረትርየ እት አክዶት ዐዳለት ክም ሀድገው ወደሐ።

እት ሀድግ ርኢስ ኢሰያስ፡ ኤረትርየ ምን እት ሱዳን ለሀለ ድግሽ ለመጽአው ሱዳንዩን ክም ላጅኢን እንዴ ኢገብኡ፡ ክም መዋጥኒነ ክም ትትከበቶም፡ ሽዐብ ኤረትርያ ህዬ እት አብያቱመ ክም ልትሐደሮም አከደ።

"ኤረትርየ እምበል ለገብአ እጅራኣት፡ ቀደም ሐርብ እግል ሱዳንዩን ሐው ሕዱደ ፍትሐተ እህትማም ዐቢ ነሀይቡ" ለቤለ ጀነራል ማልክ ዐጋር፡ መባጥር ሕኩመት ወሸዐብ ኤረትርየ ሐመደ።

እት ሀድግ እብ ጀሀት ኤረትርየ ወዚር ካርጅየት አሰይድ ዑስማን ሳልሕ፡ ጌምያይ ርኢስ አሰይድ የማኔ ገብረኣብ ወሰፊር ኤረትርየ እት ሱዳን አሰይድ ዒሳ አሕመድ ዒሳ፡ እብ ጅሀት ሱዳን ህዬ ወኪል ውዛረት ካርጅየት ሱዳን ሰፊር ደፍዐለ አልሓጅ ሓድራም ዐለው።

ሐጋት፡ መናፍዕ መትከምካም ደገጊት መትሐሳር ረክብ

እት ምዲርየት ሐጋት፡ መትከምካም ደገጊት መትነፈያት ከደማት እጅትማዕየት ክም አከደ፡ መመቅረሓይ ሽቁል ናይለ እዳረት አሰይድ ተኽሌሀይማኖት ሙሳኤል ሐበረ።

እት ሐልፈየ ሰኖታት ሕዳት፡ ገሌ ክፋል ሰካን እንጪናቅ፡ በጉ፡ ኢዳምር ወግላስ እት እዳረት ደዋይሕ ግላስ፡ ሰካን እዳረት ደዋይሕ ጎልየ፡ ሸንጌን ወሐሺሻይ እት እዳረት ደዋይሕ ሐሺሻይ፡ ሰካን እዳረት ደዋይሕ ኢዳምር ህዬ ከደማት እጅትማዕየት እተ ረክቦ እተ አካን ክም ትከምከመው ለሽርሐ አሰይድ ተክሌሀይማኖት፡ እሊ ህዬ ሳድፎም ለዐለ መጋድዕ ከደማት እጅትማዕየት ክም አርሀዩ አፍሀመ።

እት ክሉ እዳራት ደዋይሕ ዘመናይ መሽሮዕ ማይ ምን ትወጀደ፡ ዝያድ 75 ምእታይት ምን ሰካን ማይ ሲቶ ረክቦ እት ሀለው፡ ዝያድ 85 ምእታይት ህዬ መትነፈዐት ኸጥ ሞባይል እግል ልግበአ ክም ቀድረው'መ ወደሐ።

እምበል እሊመ፡ አስክለ ድዋራት ለተኣቴ ውጢት ገበይ ረድምየት፡ ናይ አወላይት ወምግባይት ደረጀት መዳርስ፡ ሐቴ ዕያደት ለትትረከብ እቱ 9 መርከዝ ዓፍየት ከደማት ርቱብ ሀይብ ክምሰል ሀለ ሽርሐ።

እት መዲነት ሐጋት እዳረት ደዋይሕ አሸረ፡ ግላስ፡ ድዋራት ሓሸፈራይ ወደዕሮታይ ለትመደደ ከጥ ከህረበት፡ እት ሰርገል ናይለ ካድም ወመትመዳድ መአሰሳት ከደማት እጅትማዕየት ዶር ዐቢ ለአገዴ ክምሰል ሀለ ለሽርሐ አሰይድ ተክሌሃይማኖት፡ መሽሮዕ ማይ ሺተል እግል ልስኔ'መ ሰታት ክምሰል ሀለ ወደሐ።

ሰካን ምዲርየት ሐጋት እብ ተረቶም፡ እት ለትከምከመየ ደገጊት ክጡጥ ከህረበት እግል ልትመደድ ትፋነው።

እት ምዴርየት ሐጋት፡ እት 14 እዳረት ደዋዩሕ 48 ድጌ ወዝያድ 65 አልፍ ሽዐብ ነብር።

ባጽዕ፡ መርከዝ ተእሂል ምህናት 196 ደረሳይ አድሐረ

እት መርከዝ ተእሂል ምህናት ባጽዕ እብ መጃላት ኤለክትሮኒክስ፡ ከህረበት፡ ቴክኖሎጂ ኮምፕዩተር፡ መዲድ ሸበከት ኮምፕዩተር፡ ነጃረት ወሕዳደት እግል 6 ወሬሕ፡ ምን 60 መአሰሰት ለትፋገረው 196 ደረሰ ትደሐረው።

እት ዮም 4 ጁላይ ለገብአት ዓደት መድሐራት፡ ሙዲርለ መርከዝ መሀንድስ አረፋይኔ በይን፡ ኮንፈደራልየት ሽቃለ ኤረትርየ መቅደረት አንፋረ እግል ወቀሎት እንብትቱ ለህሌት በራምጅ፡ ምስል ጠወሮት መቅደረት አዳም እንዴ ትመቃርሐ እት ክሉ ድዋራት ወጠን እግል ልትባጸሕ ልትሸቄ ክም ሀለ እት ሽሬሕ፡ ወራታትለ መርከዝ እግል አከዶት ምስል ኩለን መአሰሳት ወሰብ-ሽርከት ክም ሸቄ ሐበረ።

መስኡል ፈሬዕ ተዕሊም አቅሊም ቅብለት አብሐር ቀየሕ አሰይድ ረሺድ ዑስማን እብ ጀሀቱ፡ ለመርከዝ እግል ምህሮ አካዳምየቶም እንዴ አትመመው እት መአሰሳት ለሸቁ መዋጥኒን አምሮም እብ ፍዕል እግል ልሸቀው እቡ ወድየ ለሀለ ሰዳይት ሐመደ።

ወኪለትለ ደረሰ፡ ለእብ ሽሬሕ ወፍዕል ረክበዉ አምር መቅደረቶም ክም ወቅል እት ተሐብር፡መፍርየት ክም ገብአ አከደት።

መምቅረሓይ ሽቅል እዳረት አቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ አሰይድ ክብሮም ዐንዴምካኤል እብ እንክሩ፡ እግል ዝያድ ፍገሪት ለለትሀየብ ተእሂል ክልወክድ እግል ልትደገም ወልትሓየስ በክት እግል ልትከለቅ ትፋነ።

ለሓድራም ኩሎም፡ እብ ደረሰ ለፈረ ዕፌ ሕዳደት፡ ነጃረት፡ ኤሌክትሮኒክስ ወብዕድ ፈርያቶም ክም ዐፌው ለከበር ወዴሕ።

እት መናሰበት ቃይድ ቅዋት ጀው ኤረትርየ ሜጀር ጀነራል ተኽላይ ሀብቴሰላሴ፡ ናይብ መስኡል ኮንፈደራልየት ሽቃለ ኤረትርየ አሰይድ ክብረኣብ ኪዳኔ፡ ክምሰልሁመ ርኢስ መጅልስ አቅሊም ቅ/በ/ቀ አሰይድ ኢብራሂም ዐሊ ሼክ ሓድራም ዐለው።

እት ግርበት ሰነት 2017 ርቱብ አሽቃሉ ለአንበተ መርከዝ ተእሂል ምህናት ባጽዕ አስክ እሊ፡ እብ 7 መጃል፡ 299 አንሳት ለብእቶም 922 ሽቃለ አድሑር ሀለ።

ከበር እስትሽሃድ

እት ፖሊስ ኤረትርየ- መስኡል ፈሬዕ ዳፍያት ጀራይም ገዲም ሙናድል ኮሎኔል በራኺ ሀይሌ ወልደሚካኤል እበ ዐለ እቱ ሕማም እት ቀበት ዐድ ወካርጅ ልትዓለጅ ሐቆለ ጸንሐ፡ እት ዮም 9 ጁላይ እት 69 ሰነት ዕምሩ አስተሽሀደ።

እት ወሬሕ ፌብርዋሪ 1975 እት ቅዋት ተሕሪር ሸዕብየ ለፈግረ ምናድል በራኪ ሀይሌ፡ ቀደም ሕርየት እት ጄሽ ሐርብ፡ ሐቆ ሕርየት ህዬ እት ጄሽ ዕቅበት ሰያደት ወፕሊስ ኤረትርየ አስክ አምዕል እስትሽሃዱ እብ ለትፈናተ መስኡልያት እብ ዝያደት በቃዐት ምህነት እግል ሸዕቡ ወወጠኑ እብ መትሰባል ለከድመ መሐርባይ ቱ።

ገዲም ሙናድል ኮሎኔል በራኺ ሀይሌ፡ በዐል ፈረዕ ወአብ 4 አጅኒት ቱ።

ዓደት ቀብሩ ህዬ፡ ማሌ-ለህ 10 ጁላይ 2023 አልዐስር እት መቅበረት መሐርበት አስመረ ተመ'ት።

ፖሊስ ኤረትርየ፡ እብ እስትሽሃድ ነፈሩ ገዲም ሙናድል ኮሎኔል በራኺ ሀይሌ ለትሰመዐዩ ሐዘን እት ሽርሕ እግል ዓይለቱ፡ መልህያም ንዳሉ ወመሻቂቱ ኤማን ወሰብር ለሀበኩም ትብል።

ኩልየት ሓርስ ሓመልማሎ፡ 410 ደረሳሀ እብ ዲግሪ ወዲብፕሎመ ተአድሕር

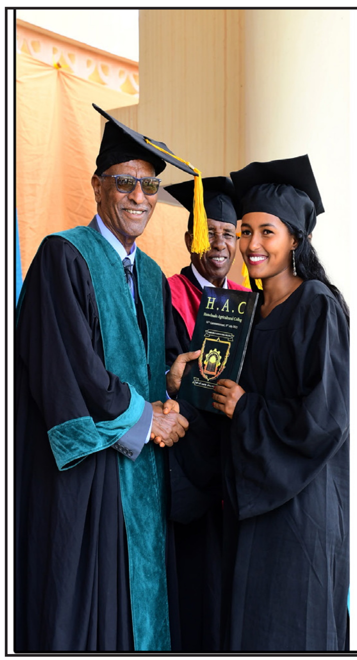

ኩልየት ሓርስ ሓመልማሎ፡ 8 ጁላይ እተ ወዴተ 16ይት ዓደት መድሐራት፡ 216 አዋልድ ለብእቶም 410 ደረሳይ/ት እብ ዲግሪ ወዲፕሎመ አድሐረት።

ዲብለ ወዚር ሓርስ አሰይድ አረፋይኔ በርሄ ለልትረከብ ዲቦም ሰብ ሰልጠት ሕኩመት ወጀብሀት ክምሰልሁመ ወካይል መክተብ መነዘመት ምጅልስ ቅራን ለሐድረወ መድሐራት፡ መትምማይ ሙዲር ዓም መዕሀድ ውቁላት መአሰሳት ሕኩመት ወብሑስ ዶክቶር ሀይሌ ምሕጹን፡ መትድሕረት ዋልዴን ወመደርሲን ናይ አሰናይኩም ከሊመት-መክሰቲ አስመዐ።

ዐሚድ ኩልየት ሓርስ ሓመልማሎ ፕሮፌሰር ወልደአምላኽ አርአየ እብ ጀሀቱ ዲብ ዐድነ መጃል ሓርስ አሳስ እቅትሳድ፡ ክምሰልሁመ ዔማት መናበረት ናይ ለበዝሐ ሸዐብነ ክምቱ እንዴ ሐበረ፡ ምንለ ኩልየት ለልትደሐሮ ደረሰ፡ ዲብ ለትፈናተ ወራታት ሓርስ፡ ብሑስ አተረዶት እተይ ሓርስ፡ አደቃብ ርዝቅ ጠቢዐት ወድዋር እንዴ ትነዘመው ዶር ሰኒ ወዱ ክም ህለው አፍሀመ።

ወዚር ሓርስ አሰይድ አረፋይኔ በርሄ ህዬ፡ እግል መትድሕረት ምስል ደረጀቶም ለገይስ አምር ወምሀነት እንዴ ወሰከው ፍሬ ዐውቴሆም ጃቅፎ ሰበት ህለው አሰናይኩም ዲብ ልብል፡ እሊ ላኪን ባብ አስክለ ሸዐብ ወሕኩመት ምኖም ለልትጸበረ ዐማር እንድኢኮን፡ ናይ ደንጎበ ሄራር ክም ኢኮን አብረሀ።

እትለ ነአቴ ዲበ ለህሌነ መርሐለት፡ ደማነት ነብረ በህለት ምን ኪማእያት ላጼሕ ላቱ እተይ እግል አፍረዮት ክምቱ ለሐበረ ወዚር አረፋይኔ፡ ምን ቀደም ክልኤ-ሰነት ወሰር፡ ዲብ ኤረትርየ ሸፍር ጠቢዐት ወመዳፍዐት ባልዒን ወሕማማት እብ ብዝሔ አፍረዮት ወወዘዖት፡ ደማነት ነብረ አዳም ወንዋይ እግል አከዶት ጅሀድ ትሩድ ገብእ ክም ህለ ሐበረ።

ወኪለት መትድሕረት እብ ጀሀተ፡ እብለ ደርሰዉ መጃላት-ዕልም፡ እግለ አድረሰዮም ሸዐብ ወሕኩመት እብ ዕጹፍ እግል ልፍደዉ ክምቶም ገለድ በይአት።

ኩልየት ሓርስ ሓመልማሎ፡ ምን ትትአሰሰ 5,883 ደረሳይ እድሕርት ህሌት።

ለኩልየት፡ እብ መጃላት ብቅል፡ ንዋይ፡ ዓፍየት ብቀል፡ ሐምሌ ወፍሬታት፡ ሕክምነ ሔዋናት፡ ርዝቅ አርድ ወድዋር፡ ነብረ ወቴክኖሎጂ ለልትረከብ እቶም 5 ናይ ዲፕሎመ ወ 7 ናይ ዲግሪ በራምጅ ድሩስ እብ ዋጅብ ተሀይብ።

ኤረትርየ ሐዳስ

ክል አርቡዕ ለትጠ'በዕ ጀሪደት

<u>መዳልያይ፦</u>

- መሐመድ እድሪስ

ለይኣውት ወአርተዮት

* ዘህረ ዐሊ

* ፋጥነ ኣድም

ተለፎን፡ 121797/07121322

ፋክስ፡127749፡ ዕ.ሰ.ቡ፡ 247

<u>ተውዝዕ ጀሪደት፡</u>

ተለፎን፡ 200454

<u>አትአመሮት፡</u>

ተለፎን፡ 125013፡ ዕ.ሰ.ቡ፡ 1284

ኤረትርየ፡ እት እጅትመዕ ገዘ ለአለበን ድወል ትሻርክ

ኤረትርየ እት አዘርባጃን እተ ገብእ ለሀለ እጅትመዕ ውዘረእ ገዘ ለአለበን ድወል ትሻርክ ህሌት።

እትሊ፡ "ውሕደት ወሰባተት እግል ጋብሆት ሐዲስ እድንያይ መታክል" ሐንቴለ ትብል ስቅራት ለገብአ እጅትመዕ፡ ሳብተት ሳፈረት ኤረትርየ እት መነዘመት ምጅልስ ቅራን ሰፈረት ሶፍያ ተስፋማርያም እተ አስመዕተ ካሊመት፡ መስኩበት ንዛም ዐለም እግል አከዶት፡ አንፋርለ ገዘ አለበን ድወል ክም ኦሮ ክፋል፡ እተ አሳስያም መባድእ ወሲቀት መነዘመት ምጅልስ ቅራን ለሀለ አህዳፍ ሕሽመት ሲያደት፡ ኢሃጃሞት፡ እት ኢቅደይከ እደይከ ኢላዋሽ፡ መሳዋተን ወሰባተተን እግል ልትዐቀብ ወልትሽቄ እብ ሕበር እግል ልብጠረ ክም ወጅብ ሸርሐት።

መነዘመት ገዘ ለአለብን ድወል አሰር መነዘመት ምጅልስ ቅራን 2ይት ለዐቤት እድንያይት መአሰሰት ሰበት ተ፡ ብዞሕ ለልትሐመድ ንዛም እግል ተአስብቅ፡ አህዳፍ መስንዮት ወመትሰዳዳይ እግል ኤተኖት፡ እት ዳፍያት እድንያይ ክላፋትመ ዶር ዛይድ ክምበ ለወደሐት ሰፈረት ሶፍያ፡ ድወል እድንያይ መሻክሉ እብለ ገበይ እለ እግል ልጋብሃሀ ትላኬት።

እት ዐለምና መታክል ገብእ ለሀለ 2ይ ምህም ጋር፡ እት ንዛም እድንየ ልትረሔ ለሀለ ኢመሳዋት ክምሰልቱ እት ወዴሕ ህዬ፡ ክለን ድወል ዐባዩ ወነኣይሽ፡ ክምሰልሁመ ናይ እቅትሳድ፡ ሲያሰት፡ እጅትማዕየት ወብዕድ ፈርግ ለበን ድወል እበ ኢከሰስ፡ እት ገጽ እድንያይ ቃኑን አክል-ሕድ ሐቅ ውካለት ክም በን እንዴ ወደሐት፡ አሰክ እለ ኣዝመት ለዐለት መነዘመት ገዘ ለአለበን ድወል እትሊ መጃል እሊ እብ ተአስትህል እግል ልትሐረከ ለወክድ አዜ ክምቱ ወድሐት።

ሰፈረት ሶፍያ እት ደንጎበ፡ እግል ሰላም፡ መስኩበት ወአምን መንጠቀት ቀር-አፍሪቀ ረብሽ ለሀለ መትኣታይ ሕየል-ካርጅ ክምቱ፡ መበጥር ናይለ፡ "ሐሽሞት ውሕደት ወሲያደት ኖስ" ለልብል ምን አግደ አህዳፍ ገዘ ለአለበን ድወል፡ እብ ኦሮ ቅጥቡ ንዛም ህዬ እተ ሐልፈየ ዐስሮታት ሰኖታት ምን አግደ ሰበብ ደግሽ ወኢመስኩበት ድወል ክም ዐለ እት ተአክድ፡ እብ ሰበቡ እት ብቆት ኩሩይ ለሀለ ሕቁቅ ኣደሚ፡ ሰባተት ገለድነ እግል አድመኖት ተናዚም ዐለም ለአተንብህ ክም ሀለ አፊሀመት።

ኤረትርየ እት ሰነት 1995ቱ እትለ 120 ድወል ለትከምክም መነዘመት ገዘ ለአለብን ድወል ለአቴት።

መህረጃን ኤረትርዩን ሰካን ጀርመን እት መዲነት ጊሰን

መህረጃን ኤረትርዩን ሰካን ጀርመን፡ ዲብ ዮም 8 ጁላይ እት መዲነት ጊሰን ትከሰተ።

ምን ለትፈናተ መዳይን ጀርመን ወብዕድ ድወል ግዋሬሀ ለመጽአው ኤረትርዩን ሻርኮ እቱ ለህለው መህረጃን ሰነት ዮም ዓመት፡ ምን ኤረትርየ ጋይሳም ለህለው ሕካም አቃሊም ዝያድ ነያረት ሃይባሙ ክም ህለው ለበጽሐተነ ሐብሬ ተአፍህም።

ሓክም አቅሊም ዐንሰበ ሰፈር ዐብደላ ሙሳ፡ እት ሓድር ተየልል ወጠን፡ በራምጅ ዐማር ወሐዞትለ እት ካርጅ ለነብሮ መዋጥኒን ለአተንከበ፡ እብ አራእ ወሰኣላት መሻርከት ለትረሸደ ሸሬሕ ርሒብ ሀበ።

እምበል እሊመ፡ በርናምጅ መሳኒት ኤረትርያ ላቶም ውላድ ጀርመን፡ ክምሰልሁመ መድሐራት ናይለ ዲብ ለትፈናተ መራሕል ተዕሊም ለበጽሐው ኤረትርዩን ሸባብ ክፋል ናይለ መህረጃን ክም ዐለ ምን ኬን ለበጽሐተና ሐብሬ ተአክድ።

ናይ ዮም ዓመት መህረጃን፡ በራምጅ ዓዳት፡ ዕፌ ስወር፡ በርናምጅ እጃኒት፡ ክምሰልሁማ ለመድ ወነባሪ ሙጅተመዕ ኤረትርየ ምስል መሳኒት ድወል ለቡ ጽበጥ ለሽምል ክምሰል ቱ እሙር ሀለ።

ዐብደለ መ/ዐሊ. (መዐልም)

2ዩ ክፋል

እምከ ኢተአገውኤከ!

አይወ፡ ተየልል እዲነ ምስል ሕካመ ልትቃየር። እትለ ዓለምነ ዶል ሓክም ዓድል ለአብህዝ ከእግል ዝሉም ለአረቴዕ ወዶልመ ሓክም ዛልም ለአብህዝ እተ ከእግል ስኩብ ወቅሱን ለአገድዕ። እተ ስኒን ለሀይመ ሕካም አቶብየ እግለ እት መስኩበት ነብር ለዐለ ገቢል ኤረትርየ እግል ልዝለሞ ወሐቁ እግል ልንዝዖ ምኑ እግለ እት መስኩበት ነብር ለዐለ ገቢሎመ ኢመሐከዉ። እማት አቶብየ መጥ-መጦርለ እማት ኤረትርየ እት ውላደን እት በክየ ሳርሓሆም ለዐለየ፡ ሀተንመ ክምሰልሀን ዐለት ሸንርበን። ወቅት እብ ትሉሉይ ሄራሩ ለአተላሌ ዐለ። አባሪት እምብራጦርት አቶብየ ምን ደቃም እት መቀርድዕ እንዴ ተዐዴት፡ ምን እምብራጦር ሀይሌስላሴ፡ እተ ሕረድ ወቅተል ወጨፍጭፍ ለልብል ዐስከርየት ደርግ ትትዐዴ ዐለት። ውጾዕ ገባይል ኤረትርየ ወአቶብየ ሸንርቦም ወግብኦም ለገንሕ ወልርኤ ይዐለ እግሎም። ደረሳይ እግል ኢልትዐለም ወሓግል ተየልል መናበረቱ እግል ኢልቀይር ወኢልአስኔ ፍንጌ ክልኤ ሞሻት በሽል ዐለ። ሓለተ ክልኦት ለገቢል እብ ዎሮት ፍርድ ምን አፌት እት ፍድግ ትፈረደት። ሸቃላይ ምን ፍሬ ለሀበቱ ትሐረመ። ሐረስታይመ ምነ እግል ዘርአ እብ ባይታሁ አክረረ። ዋልድ ውላዱ ኢለአከ ወእም እብ ሚ ትፈግር እት ውላጄ ምን ስካብ ላሊ ተሐረመየ ክልኤ ዕንተ።

ውላደን እግል አብደዮት ሸፈቲት እንዴ ትበሀለው አስክ ኤረትርየ እንዴ ሳርሓሆም ምን እሳት ትሐፍን እተን ዐለት እማት እቶብያት። ለበዲር እብ አበው አቶብዩን ለትመሰለት ወትበሀለት፡ “አስክ ቅብለት ለቀንጸ ኢለአቀብል” ክምሰል ሾከት ነጋድ እት ደሚረን ቀስ ተአብለን ዐለት። ላመ ሐዳይስ መጀነዲን ለከረ ማሞ አፌተ ዐለው እቶም ሸዑሮም ምነ ሸዑረ ሳርሓሆም ለዐለየ እማቶም ለትፈንተ ይዐለ። እማቶም ምን ፍንቲቶም ወተብጊሰቶም እግል ወራር እት ልትባከየ፡ ሀቶምመ አክለ አመት ወሰድር ምን አርደተ አሕራር ኤረትሪዩን ኬደዋተ፡ ገኖበቶም እብ ፈርሀት ወርዕብ አቅሱስ ገይስ እተ ምኖም ዐለ። ላመ እግል ዳሩ ወማሉ ልውረሮ መጽአው ለዐለው ገቢል አክለ መቀርጠን ወጅሀቱ አቅመተው ተ፡ ሚ እግል ልሳድፍ ክምሰል ቱ ይቁናም እት እንቶም እብ አማውር ሕካሞም ለዛልማም ማጽኦ ዐለው።

አሰይድ ማሞ አፈተ ምን አሲር ዲብ ምናድል

ማሞ አፌተ እት ሰነት 2023 እት አስመረ ለመጽአ እቱ ወቅት ህግያሁ እብ ክእኒ አንበተየ። “እሰልፍ ህግየ ወሲለት ተፋህም ወመትኣማር ወአተረዶት ዕላቃት ተ እግል ኢበል እቀድር። ክምሰል መእተዩ እበ እምዬ ዋልዳይቼ ለትትሃጌ እበ ለጸንሐተኒ እግል እትሃጌ አጅዞ እግልዬ። ሀተ ህዬ አሮሞ ተ። አሰናይ ደሐን ጸንሐኩም። ሐቀሀ እበ እት መድረሰት እንዴ ትለአኮ ወእት ሻርዕ እንዴ ፈገርኮ ለተዐለምኮሀ፡ አምሐርኛ ወአዜ ክታብ “አንቱ ከእናቱ” ካትብ እበ ለሀሌኮ አምሐርኛ እግል እብለስ እትክም አዜመ ስምሖ እግልዬ። ለሳልሳይት ህግያዬ ለእት ንዳል ገቢል ኤረትርየ እንዴ ተሓበርኮ ለተዐለምኮሀ ህግያለ መናድል ገቢል ወእግልዬ እት ሄራር እዲነ ክምሰል እሳይር ለወዴተኒ፡ ትግርኛ እበ እግል እድረስ ወእትፋዘዕ ለቀደርኮ እግል እትሃጌክም አዜመ አጅዞ እግልዬ። እንቋዕ ዳሓን ጸናሕኩም። ህግየ ትግርኛ እት ንሳልዬ ሰበት ትኩብድ እግለ ልቱት ንሳልዬ ብዞሕ እንዴ ኢተአንተብሆ እግሉ ልብክም ለእብ ክሱሱ ሀድግ ለሀሌኮ መውዶዕ እቱ ክረዉ።”

መብህል ማሞ አፌተ ወመባልሱ ለትርድት ቅድረቱ ወለ እግሉ ደርሰ ሰቃፈት ወአደብ፡ ወለ እዱብ አክላቁ ሸርሕ እከ። ምን እሊ እንዴ ትበገሰው፡ ነድወቱ እግል ልሕደሮ ማጽኣም ለዐለው መሻርከት እብ ሕሽመት ለአተንሱዉ ዐለው። ክምሰሊሁመ እግለ እንዴ ጸንሐ ለለአፈግረን ጡዑማት ወለ ለአትስሕቀ ቃላት እት ለአሰምዐከ ያረቢ ኢተአተአዝሙ ወኢተአተክልሱ ትብል።

እንዴ አትለ ህዬ ክምእኒ ቤለ፡

“ገቢል ኤረትርየ ውላዱ ወለ ቃልየት አርወሐቱ ወለ ለእግለ ሕጌ ገብእ ጣሀረት አርደቱ፡ እት ሰቢል ሕርየቱ ቃሊ ወረኪስ ዐውል እግል ልድፈዕ እብ ሐጠር ወስሙድ ቃሊ እስትሽሃድ ደፍዕ እግለ ዐለ ወሀለ። ሕነ ህዬ ክምሰል አሲሬን ምስል ሐየት ወአሚን ምስል እሊ ገቢል እሊ እት ክል ጨባብ ተሐኔነ ወሐኔነ። ለክፍ ጥያራት አባይ ፍዘ እግል ሊዴነ ቀድረ ምስሉ። እግል ሚ እተ ልብል ሰኣል ህዬ፡ ዐውል ሕርየት ወዐውል እለ ቃልየት አርደት፡ አዜመ አሰናይክም ሌሀ እንዴ ሬኤክም እት ሐንቴ ጽላል በንዴረትክም ምንዲ አጽለልክም። አሰናይክም አልፍ ዶል። እት ክል በልሽም ዕንታት ወዘዐት ንሳል አሰናይክም” ቤለ ማሞ አፌተ ሕሙሩግ ሸዑር እቡ እት ልሸዕር። ሸዑር ማሌ ክምሰል ዌራይ፡ ወሐሬ ክምሰል አሲር እት ሐንቴ ተንዚም ጀብሀት ሸዐብየት። ሐቀሃመ ክምሰል መናድል ኤረትሪ ወሔዝያይ ሕርየት ወእስትቅላል። እት አድብር ሳሕል፡ ወጋድሞታት በርከ ወመዋቅል ክበሳታት ኤረትርየ ጀላብለ በዲር እግል ለአብድዩ ለትበገሰ ገቢል ኤረትርየ እብ ደሙ ወአርወሐቱ እንዴ ትበረዐ ናደለ።

ኣቤ! እሊ ተየልል እሊ ህዬ ሸዑርለ እብ ገበይ አማን ሳረዩ ኢኮን እግላመ ለዶል እተ ነድወት ሹሩካም ለዐለው ሸዑሮም ወአፍካሮም ለሐምርግ ዐለ፡ እምበል ሐሰት።

አይወ! ናይ ሐሰት ሸዑር ኢኮን ለእብ ሐሰት ... ልትላተት ንሳሉ። ... ሳድቅ ቀ ል ... ለምን

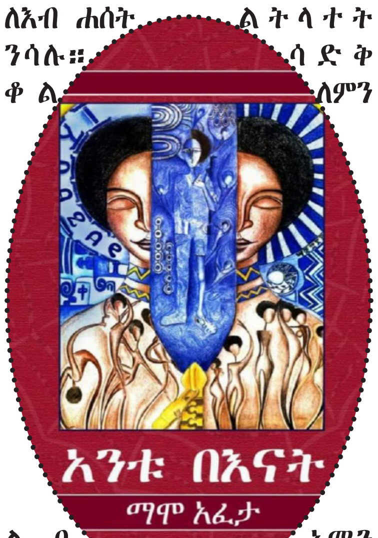

ል ብ ... አሚን ተንክር። ... ሸሃደት ፈታይ ለእት ጨባብ ሓኒ ወሕኑይ። ሸዑር በዐል አኪደት ለእት ተልገ ገቢል እንዴ ትከረ እብ እዴ ማኑ ምን ጨባበ ፈግረ፡ ወምን ዔላሀ ጭሪት ማየ ጭሩይ ለቀርድዐ። ህግየ እሊ መቃትል እሊ መብህል እግል ልሰምዑከ ኢኮን፡ ወመብህል ጋሊ ኢኮን ለምን አፍ ብህላይ ለኢዳሊ ጋሊ። ኣቤ አማን ለአማነ ዳሊ።

ኣቤ፡ በሀሉ አትራዛቅ ኢኮን እግል ልፍተወ እከ፡ እብ ቃልየት አርወሐቱ ቅማር እንዴ ተልሀ ሐቅ ወሐሰት ቀበሊት እንዴ አትጋሰ እብ ኖሱ እግል አማን ለአምነ ዳሊ። ዕስከሪ ዌራይ ወሐሬ መናድል እት ሰቢል ሐቅ ወአማን መቃትል፡ ማሞ አፌተ። ለአተላሌ፡ “አነ እግል ኖሼ በደለ ወልክም አነ፡ ለእግልዬ እት ጀብሀት ቅታል እት አነ ለትጸበጠ። አይወ፡ እግልዬ ጾርከ ክሬ ለቤሌኒ ምሔርባይ። አነ ምን ክምሰል ቱ ይአምር። ላኪን ሀለ ህዬ ይእብል እት ሐርብ ሰኒ መክሩህ ሰበት ጸንሑኒ ወእቱ ሐደግክዉ። አናመ እት እዴ ሸፍተ እት እወድቅ እበ እት መዐስከርነ እት ሕነ እንሰምዑ ለዐልነ መብህል፡ ሐቀ እት እዴ ሸፍተ ወደቅነ ምለዐል ምድር እንሳይር እንዴ እንቤ ነሐስብ ይዐልነ። ዐጃይብ ቱ ህሌኪ ለቤለየ አርወሐት ልእበ ትገይስ አለበ” እንተ እተየ ወሚ ዶል ትጸበጥከ ክምሰል አሲር? ምን ትብሉ ህዬ ለበሊስ ክእናቱ፦

“እለ ለእተ ትጸበጥኮ መዐረከት እት ተአነብት አነ ናይ አስተኳሸ ክቡድ አስለሐት (መሐብራይ) ዐልኮ እት መዲነት ከረን። ለመዐረከት ክምሰል አስተብዔት ህዬ፡ እብ ጥያረት ሄሊኮፕተር እተ ሳሐተ መዐረከት እት ናሮ መጸአኮ፡ ወእግል ዐስር ሐቴ አምዕል እበ ህይብቼ ለዐለት ምህመት ሐብሬ ሜርሒት ክቡድ አስለሐት አትሓረብኮ ወትሓረብኮ። እት ዐስር ሐቴ አምዕልዬ ህዬ እት ገለባይ እግርዬ እብ ጠልገት ትዘበጥኮ። ለለአትዐጅብቱ አዳም ዮም ጠልገት ዘበጠ ምንዲ ገብእ ወድቅ ሰምዐኮ። እነ እምበል ደም ለእቡ ገሮብዬ ጥሉል ለዐለ እብ መጺጾት ኢሸዐርኮ። በዲር ምሰለ ምስልዬ ለዐለ መልሀዬ ገለድ ኡቱያም ዐልነ። ለጸበጠ ምኒነ አርወሐቱ እግል ልቅተል። ላኪን አምዕልነ ተሐረት፡ አርወሐትነ ኢቀተልነ። ስለሕከ ክሬ ትበሀልነ ወጾርነ ክሬነ። ኮንዶእ! እዲነ ወሕነ እግል ዲመ አልዳይም ክምሰል ትፈናቴነ ልትፌሀመነ ዐለ። ስልሐነ ክምሰል ከሬነ ሴርነ ረአስነ ቀደም እት ገይሶ እብነ ስድፌት ጥያረት ሀተ መጸአት። ለእግልነ ከቦ ለዐለው መቃትሊን፡ እግልነ ምድር ጽበጦ ቤለውነ። እላመ እክራረት እለ እንቀንጽ ምን ይእንቤ። ለእግልነ ጻብጣም ለዐለው መቃትሊን ላኪን እግል ዐቁብነ እንዴ ቤለው ምድር ኢጸብጠው። ላመ ጥያረት እተ አካነተ ሐርብ ለክፈት ወእብ አሰረ አቀበለት። ሕናመ ምነ ናይ ደንጎበ ምትክራርነ ለእንቤለ እብ ሰላመትነ ቀነጽነ። እብለ ህዬ ሴር እንዴ አጽበጠውነ ጌሰው እብነ። ሕናመ እት እዴሆም ክምሰል ወደቅነ ሰላም ወአማን ሕነ ኢትጸበርናሀን ወሞት ክምሰል ኢትሰረነ ትየቀነ። አነ እግል ኖሼ ጁሩሕ ሰበት ዐልኮ አስክ ሕክምነ ለዐለው እቱ ነስአውኒ።

መንፈሼ እበ እቱ ውዕል ለዐልኮ ሐርብ ወለ እቱ ዋድቅ ለዐልኮ፡ እዴ አባዬ ልእቤሎም ሸፍተ፡ ሰኒ ድየዕ ጋብእ እቼ ዐለ። ክምሰል ጅረሐዬ ትሰፈፈ እግልዬ፡ እንዴ ኢልትአመረኒ፡ ከላሺንዬ ምስልዬ ለዐለት መሰለት እቼ፡ ኬን ወእንሰር አንገዋጌኮ። ለእግልዬ ትሐክም ለዐለት መቃትለት ሚ ትሐዜ ህሌከ”? ቴለኒ። “ከላሽንዬ ምስልዬ ለዐለት መሰለት እቼ” እቤለ። እግል አማን እትሃጌ ሐሰት ይአምረ ወይእበልሰ ምን ክልቀቼ ተ እለ ህዬ፡ ሀታመ እብ ጀሀተ፡ “ከላሺን ሚ እግል ቲዴ እግልካቱ? እንተ ወከላሺን ግድም ትፈናቴኩም እግል ዲመ አልዳይም” ለልብል በሊስ በልሰት እቼ። “አዜ እንዴ ሐስቡ ሚ እግል ቲበለኒ ዐለት እግለ መስለክም? “በዳን አዜመ ከላሺን ተሐዜ ህሌከ!? እግል ቲበለኒ ዐለት እግለ” ወእቤ። እተ በሊስለ አርወሐቱ ሰኒ ትሰሐቀ ወአትሰሐቀ ማሞ አፌተ።

“ሐቆ እለ፡ ምስለ ምስልነ እግል ልትሰፈፎ ማጽኣም ለዐለው መቃትሊን ምስሎም ትሀጃጀክነ። ሀቶምመ ገሌሆም ምን አዲስ አበበ ክምሰል ናደለው ወገሌሆም ምን ክል አርድ ኤረትርየ እግል ጃእር ዌራይ እግል ልትሓረቦ ክምሰል ትፈረረው ደግመው እግልነ። እግልናመ ለቀደም ገሌ ወቅት ድዶም ንትሓረብ ለዐልነ፡ ቀደም ገሌ ወቅት ብዝሓም ምን መልህያሙ እት ቀደም ድፌዕ እብከ ወእበ ምስልከ ድዶም ልትሓረቦ ለዐለው እግል ልሕገል ለቀድረ ለኢትትጸበረ፡ ለኢትትጸበረ ዘዐት ትሰምዕ። አሰናይ ረቢ እብ ሰላም ምን ከልዕ ፋልሕ አፍገሬክም። እንትም እምበል ምራድክም እትሊ ሐርብ እሊ ኣትያም ክምሰል ህሌክም ሕናመ ነአምር” ልብሉነ ዐለው። “ክምሰሌሁመ አከለት እንዴ አብሸለው፡ ወስምስም እንዴ ጸብሐው ሕድርኖት ሰኔት ወደው እግልነ። እሊመ እግልዬ እንዴ የአትፈከሬኒ ኢተርፈ። ክልኤ ቀወት እግል ክልኦት ሀደፍ እት አድሕድ ለኢልትማጽኦ ዌራይ ወውሩር ድድ ሕድ ንትሓረብ ሐቀለ ወዐልነ፡ ሐቆ ሳዖታት እት ሐቴ ጢሾ ትዐገልነ ወትከለልነ። ሕነ እበ መብህሎም ሰኒ ትፈክርነ” ቤለ ማሞ አፌተ መትዐጃቡ እበ ፍራስ መቃትሊን ጀብሀት ሸዐብየት ትሐሪር ኤረትርየ ወመዋዲቶም ወሐጦሮም ወመትሰባሎም ወለ ሀቶም ለኢትጸበረዉ ለትወቀለ በሻለተ አደቦም ለስያሲ እት ለአትፈክሩ።

ላመ ተአትፈክር እምበል እለ ሚ ኢኮን! እት ንዳል ኤረትርየ ለኢትደገመት እንዴ ኢኮን፡ ለኢገብአት ወለኢሳደፈት ላተ ክሉ ረአሱ ይህሌት ወየዐለት። ዌረት ምን መዐደይ ሕዱድ ዐዶም እግል በዳነ ወአሰረቶትነ እንዴ ተዐንደቀው ለመጸአው፡ ወሕነ ፍዘ ወሕጌ እግል ንግበእ እግለ እለ ቃልየት አርደትነ ዕንዳቄነ እግል ንሰደድ ለትፈረርነ፡ ሐቀለ ቀበሊት ወዐልነ እት መዐረከት፡ ሐቆ ገሌ ሳዐታት መቃትል ወዐዶሁ እት ሐቴ ጢሾ ትዐገለው እግል ትሰመዕ ለኢትትጸበሩ አምር-ፈዳብ እንዴ ገብአ ልትአመረከ። በታከት ወሰባተት መብደእ፡ ዐገል ወአደብ መቃትሊን ክምሰል መሰል ሰኔት ለልትሸርሖ እቡ ፍንቱይ ጡብዕ መናድሊን ወቅያደቱ ሰኒ ለልአትፈክረከ ጋር ትሩድ እት እንቱ ዐለ።

አይወ፡ ሸሃደት ሳድቀት ምን ሳሬ ደሚር። በዐል አማን ለእብ ክርንቱ እት ሐቅ ገቢል እብ ክርንቱ ለሻረከ። አይወ፡ እግለ ድዱ ለዐለ ሀደፍ እግል አርወሐቱ ለሀብ ሸሃደት ሐቅ ለአስምዐ፡ በዲር አሲር ወምጅርም ወራር፡ ወሐሬ መቃትል ሳድቅ እት ቀሉ ወፍዕሉ ሀደፉ ምስል ሀደፍ ገቢል ለትዋፈቀ ማሞ አፌተ ወመልሂቱ።

ትትላሌ. . .

ዐማር

ኣድም ኣብሐሪሽ

(1ይ ክፋል)

ብሑስ ሐርስ - ሽከረት ወመቶር ዘበናይ ሐርስ

መጅሙዐት ብሑስ ሐርስ እት ላቦራቶሪ

ዲብ አግቡይ አቦይ-ነበሮይ ለአተንከበ ሐርስ እት ጥዉር በሰር ቀደም መትዐዳዩ፡ ላዝም እግል ልሕለፍ እቡ ለወጅቡ አስሉል ሀለ። ገሌ ምን እሊ ለኢልትሐልፍ አስሉብ፡ ብሑስ ወሕፍዝ ቱ። እሊ አግቡይ እሊ ህዬ፡ ቀደምለ ተአትሐዜ ፍገሪት ተሀይብ እቱ፡ እት አርደት፡ እት ገሮብለ ንዋይ ክምሰልሁመ እት ላቦራቶሪ ክምለ አትሐዘዮ ቁሪነ ለቡ ወቀይ ሰበት ገብእ እቱ፡ ሰብር ለልአትሐዝዩ ጋር ክም ቱ ልትአመር።

ታሪኻይት ከልፍየት ብሑስ ሐርስ እት ኤሪትርየ

ሐረስቶት ዐድነ ምን አዝቡን ቅዱም እንዴ አንበተው፡ ዘርእ ወጂብ ናይ ብቅል ወተዋብ እግል ልርከቦ ናይ ኖሶም ባሰሮት አክቤ ዘርእ ወአዳቃል ወዱ ክም ዐለው ወግም ለልትሀየቡ ምንማቱ፡ ብሑስ ሐርስ እብ እሙር ወለትሐፊዘ ንዛም ላኪን ምን መደት ጥልያን ወእንሰር ክም አንበተ ወሳይቅ ታሪክ ወለህለ ኣሳሩ ለአክድ። እት ሰነት 1910 እግል ብሑስ ለሀደፉ ሐርስ ቡን፡ ፍሬታት፡ ተመር፡ ቀላሚጦስ፡ እት ፍልፍል፡ ፋጌና፡ ከረን ወዐዲ-ወግሪ ክም ተአሰሰ ልትአመር። ምኑ ወሐርመ ዲብ 1920ታት፡ ግጥን ዲብ ቀላቅል ምውዳቅ ጸሓይ፡ ለትሓየሰ ዘርእ ሸንራይ ህዬ እት ከበሳታት ክም ትዘረአ ልትአመር። እምበል እሊመ፡ መስተዕምረት ኢጣልየ፡ እት ሰኒ ብዞሕ ድዋራት ዐድነ፡ ምን ብሑስ ትርበት እንዴ አንበተው አስክመ እግል ሸቅል ከዛናት ማይ ለገብእ አካናት እት ፈረጎት ክስኣም ክም ዐለው ወሳይቅ ታሪክ ለሐብር።

እት መደት ፈደሬሽን ህዬ፡ ምስለ ዲብ አቶብየ ልትአሰሰ ለዐለ መአሰሳት ብሑስ፡ እት ኤሪትርያመ ዲብ ሰምበል፡ ዳዕሮ-ጻውሎስ፡ ፓራዲዞ ወዐዲ-ወግሪ ክም ተአሰሰ ልትአመር። እተ መደት ለሀ ምን አዝረአት፡ ሸዒር ወሸንራይ አውለውያት እት ከበሰ ገብአ እት ህለው፡ ምስል ናይ ከረ ኬንየ CIMMYT ለመስለ ናይ መንጠቀት መአሰሳት ብሑስ ዕላቀት ክም አንበተት ስጁል ለሀላቱ።

ሐቆ ፈደሬሽን እተ ዐለት መደት መትዐማም ኤሪትርየ እብ አቶብየ፡ እተ ሸበህ ተጠውር ለአርኤ ለዐለ መጃል ሐርስ ኤሪትርየ ደማር ዐባይ ትጅሬመ ድኢኮን፡ እት ዐሊ-ግድር ምን አሜሪከ ወእስራኤል ለመጽአ ጅንስ አስል ግጥን ክም ትጀረበ ወ 'Acala 17 17c' ለልትበሀል ጅንስ ክም ጠወረው ምኑ እሙር ሀለ። እብ ተውሳክ፡ እት ሰምበል ወፓራዲዞ'መ እብ ዐደድ ሑድ ዕዛል-አክደር (ግሪን ሃውስ) ወብዕድ ኣላት ብሑስ ክም ትዋተደ ልትሀደግ።

ብልቱብ ወጂብ -እብ ብሑስ

እሊ ክእነ ዲብ እንቱ፡ ጃምዐት አስመራ'መ እት እምባትከለ ናይ አደንገል፡ ዐተር ወፋሱልየት፡ እት ሐልሐሌ ናይ ፍሬታት ወኣካል፡ እት አበርደእ ህዬ ናይ ዐለፍ ንዋይ መራክዝ ብሑስ እንዴ ቄመ እት ሸቅል ክም ዐለ ወሳይቅ ለልአክዱ ቱ።

ብሑስ ሐርስ እት መደት ንዳል

ጀብሀት ሸዕብየት ተሕሪር ኤሪትርየ ምን ክፍለት 1980ታት እንዴ አንበተት፡ እት ከሱበት ትርበት፡ አብሳር ሐርስ፡ ዐቂብ ዓፍየት ብቅል፡ ዕልም-ቃባት፡ እዳረት መሸፊል ንዋይ፡ ማሸኔሪ ሐርስ፡ ክምሰልሁመ እት አንሰሶት ወዓፍየት ንዋይ ለአተንከበ ብሑስ ሐርስ ትወዴ ክም ዐለት ወሳይቅ ለሐብር።

ብሑስ ሐርስ ሐቆ ሕርየት

መስኡል ወጠንያይት መአሰሰት ብሑስ ሐርስ አሰይድ ጸጋይ ብርሃኔ፡ እለ እትለ መደት ጎነ እብ 172 አንፋር ለቄመት መአሰሰት፡ ቀደም ሕርየት እብ ለትፈናተ አሽካል ወመራሕል ክም ተዐዴት ወዴሕ። እለ መአሰሰት እት ሰነት 1996 መቅደረት አዳመ 93 ሌጠ ክም ዐለ፡ ለትወቀለ ዐደድ መቅደረት አዳመ ህዬ እት ሰነት 2016 እት ገብእ፡ 195 ባጽሕ ክም ዐለ ለሐብር። አሰይድ ጸጋይ፡ ወጠንያይት መአሰሰት ብሑስ ሐርስ፡ ምን 1993 አስክ 1997 እተ ዐለ ወክድ፡ ቅስም ብሑስ ወድሩስ ሐርስ ለትብል ስሜት እንዴ ነስአት፡ እት ሐንቴሀ ሰለስ ቅስም በሀለት አዝረአት፡ ዕልም-ቃባት ክምሰልሁመ ቅስም ንዋይ ለልብል አቅሳም እንዴ ሐየበት ትሸቄ ዐለት። ሐቆሁመ፡ ምን ሰነት 1997 አስክ 2003 እተ ዐለት መደትመ፡ እት ቅስም ብሑስ ሐርስ ወጠወሮት መቅደረት አዳም ትጠወረ። ሐቆሀ፡ ፈሬዕ ብሑስ ሐርስ፡ እብ ብሑስ ንዋይ፡ ብሑስ ዕልም-ቃባት፡ ብሑስ ዕልም ብቅል ክምሰልሁመ ሀንደሰት ሐርስ ለልትበሀል አቅሳም ትትአሰስ እት ህሌት፡ ፈሬዕ ጠወሮት ቅድረት አዳም፡ ውሕደት ተእሂል ወውሕደት ጠወሮት መቅደረት አዳም ጻብጥ ዐለ።

ምን 2003 ወሐር፡ እለ መአሰሰት፡ 'ወጠንያይ መዕሀድ ብሑስ ሐርስ (National Agricultural Research Institute)' እብ ልብል ሸክል ሐዲስ፡ እሰልፍ እብ አርበዕ ፈሬዕ ቴክኒክ በሀለት፡ ፈሬዕ አትሓያስ ዘርእ፡ ፈሬዕ ብሑስ ንዋይ፡ ፈሬዕ ብሑስ እዳረት ጠቢዐታይ ርዝቅ፡ ክምሰልመ ፈሬዕ ሀንደሰት ሐርስ፡ ምን ገጽ-ሐር ህዬ እት ሰነት 2011 ለእብ ደረጀት ውሕደት ትሸቄ ለዐለት ውሕደት ጄኔቲክስ (ፍጥረት) እት ደረጀት ፈሬዕ፡ እንዴ ትወቀለት እግል ትሸቄ አንበተት። እት ረአስ እሎም ናይ ቴክኒክ አፍረዐት፡ ደጉፍ ለልሀይበ ፈሬዕ እዳረት ወማልየት፡ ውሕዳት ባዮ-ቴክኖሎጂ፡ ስታት ወእሕሳእያት፡ ብሑስ ቴክኖሎጂ ኑብረ ወብሑስ እቅትሳድ መጅተመዕመ ምህማት ክፋላት ናይ እለ መአሰሰት ክም ገአየ፡ አሰይድ ጸጋይ ብርሃኔ ለአክድ።

እሊ ተሌ ህዬ፡ ተቃሪር ናይለ አርበዕ አፍረዐት ቴክኒክ እቱ ለረከዘ ምን መትአሳሱ አስክ 2021 ለዐለ ዐባዩ ዐውቴታት ክቱብ ሀለ።

ፈሬዕ አርዛቅ ፍጥረት (ጄኔቲክስ)

ከዘኖት ናይ ሐርስ አርዛቅ ፍጥረት፡ አትሐዘዮቱ ምን ወራታት ቴክኒክ ወኬን ለትሐልፍ መንገፎ ርዝቅ አስል ደውለት ቱ። እብሊ ቱ ህዬ እት ከዘኖት ብቅል፡ ሔዋናት ወዕጨይ እብ ሕሰር ውቁል ወመስኡልየት ለሸቄ።

አርዛቅ ፍጥረት ብቅል

ወጠንያይት መአሰሰት ብሑስ ሐርስ እትሊ መጃል አስክ እለ 6,182 ለገብእ ዐይናት አው ሳምፕላት አዝረአት (accessions)፡ ናይ 158 አጅናስ ብቅል ካዝነት ክም ህሌት ልትአመር። ምን እሎም ለ4,557 ምን ቀበት ዐድ ለትጀመዐ እት ገብእ፡ ለተርፊ ህዬ፡ እብ ናይ ካርጅ መአሰሳት ወገሌ ድወል ለትሀየበው ክምሰል ቶም ተቃሪር ናይለ ፈሬዕ ለሐብር። እተ

አሰይድ ጸጋይ ብርሃኔ

1,664 ምን እሊ ለትከዘነ አጅናስ ብቅል፡ ናይ ጠባዩዕ (agro-morphological) ሕፍዝ ገብእ እት ሀለ፡ እት 200 (ማሼላ)፡ 48 (አደንገል)፡ 8 (ሸዒር)፡ እብ ዓመት እት 256 ሳምፕላት (ዐይናት) ህዬ፡ ሕፍዝ ጠባዩዕ እብ ዲ.ኤን.ኤ (molecular characterization) ገብአ። ምነ ለልትጀመዕ ወልትከዘን ዐይናት፡ እምበል ሕፍዝ ጠባዩዕ፡ እት ወክድ ሕዱድ ሐደሶቶም'መ ሰኒ ምህም ሰበት ቱ፡ ምን ኣካል ወብቁልያት ለከምክም 1,274 ዐይናት ዘርእ ወራታት ሐደሶት ገብአ እቱ። እት ረአሱመ፡ እት 686 ሐዲስ ለትጀመዐ ዐይናት እግል ከዘኖት ካፌ ቅያስ ዘርእ ለሀደፉ አትባዝሖት ዘርእ ገብአ።

አርዛቅ ፍጥረት ሔዋናት ዐድ

አከቦት ወጠወሮት አሳስ አርዛቅ ሔዋናት ዐድመ አሮት ምህም ርክን ናይ እሊ ፍሮዕ ክምቱ ልትአመር። እብሊ ህዬ፡ እሊ መጃል ወላመ ልሰዕ እት ደረጀት እንቡተት ሕፍዝ ለሀሌ፡ አስክ እለ እት 158 ጅንስ ናይ በርከ በን ለልትበሀለ ምን ምዴርያት ገሉጅ ወትሰነይ ለትጀመዐት ሐ እተን አርበዐ ዐዋምል እንዴ ትነፊዐ፡ ናይ ጠባዩዕ (phenotypic characterization) ሕፍዝ ገብአ ዲበን።

አደቃብ አከቦት አርዛቅ ፍጥረት ብቅል ወዕጨይ እተ ጠቢዐታይት አካኖም (in-situ) ክምሰልሁመ አትባዝሖት እት ዘበናይ ከሌብ (ex-situ)፡ አሰሶት ከሌብ አርዛቅ ፍጥረት ሔዋናት ዐድ፡ አደቃብ ሕፍዝ ዓም ጠባዩዕ ናይለ ትጀመዐ ዐይናት ብቅል ክምሰልሁመ ወቀሎት ፈሀም መጅተመዕ እትሎም ለትሀደገው ጋራት፡ ገሌ ምነ ዐባዩ በራምጅ ናይ እሊ ቅስም ክም ቶም ልትአመር።

ተመር ወጂብ እብ ብሑስ

መሐመድ እድሪስ

2ይ ክፈል

ለአሲር

ዳዊት የውሃንስ

ኮሎኔል ግርመ ምን ለዐለ ዲቡ ክልኤ አው ሰለስ ምስዳር ገጽ ቀደም እንዴ ቀርበ፡ እብ ሀዳአት ወሕሸመት ሕልቅሙ እንዴ ሐሰሐሰ። “ው-ላጀ ወሐውዬ” ክአፎ ሀሌኩም?” እት ልብል ህግያሁ አንበተ። እንዴ አትለ፡ “ዮሙቴ እትለ አካን ንትዋጀሀ እት ሀሌት፡ ፈርሐት ትሰምዐኒ” ሐቀለ ቤለ፡ እሊ ለተሌ ወዐዝ አስምዐ።

“ሕነ ዐድኩም ዐረብ ወረው፡ ወንበዴታት ሸዐብ ለሓርዶ፡ ዘምቶ ወቃጭር ሰበት ሀለው አዳምኩም አድሕኖ፡ እንዴ ትበሀልነ፡ ዐድነ እግል ኢትትወረር እግል ንዳፌዕ፡ ሕሽመት እግል ኢትትከየድ ሀዬ አርወሐትነ እግል ንባሌሕ ወጀላብ ገቢልነ እግል ነአስተሸሀድ መጽአነ። ዲብ አድብር ቀብለት እት ገብአ ሐርብ ኣላፍ መልሀያምነ ሞተው። ሕነ ሀዬ በክትነ እንዴ ሰነ ትጸብጥነ፡ ምናተ፡ ሕኩመትነ(ደርግ) ጤልመት እት ኢኮን አሲረን አለብዬ እት ልብል ጠልማነ። እብሊ ሀዬ እድንያይት መዝመት ቀዬሕ መሰቀል ክምሰለ ክሎም እት ዐለም ለሀለው አሲረን ሰዳይት እግል ልውዴ እግልነ ኢቀድረ። ምናተ፡ እት ሐንቴ ዕዛል ጀብሀት ሸዕብየት እብ ሰላም እንነብር ሀሌነ። ከእብሊ፡ ትጸበጥነ እንዴ እንቤ እግል ንህመም አለብነ። ዲብ ዐስከርየት መትጸባጥ፡ መትጀርሐት ወሞት ለዐለ ወለ ሀላቱ። ሕነ ገድም ጅኑድ ጀብሀት ሸዕብየት ለበልዐው ሕበዛት እት እንበሌዕ ሀቶም ለለብሰው ድብለት እንዴ ንትከደን አስክለ ገብአት ትገብእ እግል ንጽናሕ ቱ።”

አነ ህግያሁ እት እሰሜዕ ጸሓይ ደምቀቹ ትዘብጠኒ ክምሰል ሀሌት ሰበት ተአመረኒ ሸንክት ዕዛል ቀነጽኩ። ኮሎኔል እት ፍንጌ ህግያሁ። “እብ ሐያትክ ነቢር ሲኢቱ። እብ ሐያትከ ሐቀ ነበርከ እኪት ወሰኤት ትርኤ።” ክምሰል ቤለ ጣቅዪት ዳምቀት ወደው እግሉ። ለመሰኡል ዴሽ ለዐለ አሲር፡ አክለ ከሊመት በልሰ ለአሲረን ለአጣቅያ እግሉ ሰበት ዐለው። አናመ እበ ለዘት ለበ ህግያሁ ትለወቀኩ። ለእጅትመዕ አስክ ተምም ምን ቀብላት አቀምቶም ዐልኩ። እጅትመዕ ክምሰል ተመ ለአሲረን ዲብ ኮሎኔል እንዴ ቀርበው ሰሮም ልሰዑሙ፡ ሰሮም ልትሳሎሙ ወሰሮም ሀዬ እኤሁ እግል ልቁቀሞ ለሃፍቶ ሰበት ዐለው፡ አክልኤይ ዐዶም ወአዳሞም ሰፍሉላም ክምሰል ዐለው እብ ቀሊል እግል አምር ቀድርኩ። እግል ግርመ ተሰመ እንዴ ጸብጠት ለመጽአት መኪነት እግሉ እንዴ ነስአት ረብረብ እት ተሀርስ እግለ አሲረን እት ደራባት እንዴ ሐድገቶም ክባባይ ገብአት።

ለክልኡት መልሀያምዬ እንዴ ሐድገዉኒ ምን ገይሶ ብዞሕ ወዴኩ፡ ድንጉር ክምሰል ሀሌት እንዴ አሜርኮ እብ ሰዐይ አርፒጂ ወደዶ-ግርሰን ልባሶም እንዴ ጨፍጨፈው፡ ገርቦም እንዴ ኢልትሐጸቦ እብ ምሸዋ ጭግሮም እንዴ ለአነድፎ ጸንሐዉኒ። መጦሮም እንዴ ገብኦ ልባሼ እንዴ ጨፍጨፍት ወነፍሼ እንዴ ተሐጸብኮ ገርብዬ ማይ እንዴ ጼኤ፡ ምስል ጸርዬ ጀረካኑቹ ረፍዐኮ ወእስክ ድፍዐዬ አቅበልኮ።

አሲር ግርመ ተሰመ ለትሃገየ ህግየ ዲብ ሄራር ሐያቹ ክል-ዶል እትፋቀደ። ሰብር ዐውል ክምሰል ሀለ እግሉ፡ ዐስከሪ ሐቀ ገብአክ ብዞሕ ጋራት እግል ላሳድፈከ ክምሰል ቀድር እንዴ አሜርኩ፡ እግል ትክህል ዉኤማን እግል ትውዴ ክምሰል ወጅበክ እግለ ዴሹ ለዐለው ዐስከር ምህሮ ሀበዮም። እብ አማን ሀዬ ኮሎኔል ግርመ ሐቀ ትጸበጠ ብዞሕ ጋራት አመረ። በርናምጅ ወሀደፍ ጀብሀት ሸዕብየት እንዴ ፈሀመ፡ ጀብሀት ሸዕብየት እግል አሲረን ሐርብ ትወድዮ ለዐለት እንሳንየት ወመራዐየት እብ ዐመል ክምሰል ረአ፡ ደርግ ጤልመት እት ኢኮን አሲረን ሐርብ አለብዬ” እት ልብል ነሽሩ ለዐለ ሕሰይ እግል ፈድሖት ምስዳር እንዴ ነስአ ክምሰልሁ ላቶም ለዓልያም ዘባጥ እንዴ አፍህመ፡ እግል እብ ኣላፍ ለልትዐለቦ ዲብለ ትፈናተ አካናት ሳሕል ለዐለው፡ አሲረን ሐርብ አቶብየ እንዴ ገይሰ ወተዐቢኣት እንዴ ወዴ እግል ትርአዩ ለልአትፈክር ጋር ቱ። እግልዬ ክምሰል ሙናድል እብ አማን አትሐበኤኒ።

ኮሎኔል ግርመ ተሰመ እግል አሲረን እጅትመዕ እንዴ ወዴ ሐቀ ርኤክዉ ሰለስ ሰነት ሐልፈያ። ቅዋትነ እት መደት ለሃመ እት ወለት-ሸከር ዐለ። እት መደት ለሀ እት ፍንጌ ጀብሀት ሸዕብየት ወንዛም አቶብየ ሀድግ ሰላም ገብእ ሰበት ዐለ፡ እምበል እብ ክርን ገቢል ሬድዮታት ዓለምመ እንታቤዕ ዐልነ። አነ ሬድዮ አምሪከ ታብዖት እፈቴ ሰበት ዐልኮ፡ ምን ሬድዮ ፈሲለትነ ለትትረከበ ዲቡ አካናት እትፈኒቴ ይዐልኮ።

እንዴ ትደረርነ ወዋርድየት ክምሰል ነድአነ ንትሃጀክ ማሰያም እንዴ ዐልነ፡ ሳዐት ሰማን ክምሰል ሐልፈት ው-ላድ ፈሲለትነ አስክ ክዋናሆም (ተሸኪል) ጌሰው። አነ ሀዬ ሳዐት ሬድዮ አሜሪከ አስክ ተምም ዲብ ሐንቴ ደባበቹ እንዴ ገብአኮ እትጸበር ዐልኮ። አክባር እንሰሜዕ እበ ለዐልነ ሬድዮ 175 ትትበሀል ዐለት። እብለ ሬድዮ ክርን ገቢል ወክርን አሜሪከ እግል ንሰመዕ ሐምስ ምትር ለገብእ ስልክ ምስል አንቴና እንዴ አትጸበጥነ እንክረት እንዴ እንቃይር እንሰሜዐ ዐልነ።

እት ፍንጌለ ደባባትነ ለእንገርሽ ዲቡ ያበል፡ ዐዳይ ወቅሰለ እንዴ ገብአነ። ለሬድዮ ዲብ እቀዋቅል ክርን አሜሪከ እት ሳዐተ ረክብክወ። ለልሙድ ለሐን ወእምቡተት አክባር ሐቀለ ሀበት፡ እት አርእስ አክባር ሐልፈት። ለአርእስለ አክባር ክእነ ልብል ዐለ፦

• ናይ አልማንየ(ጀርመን) ቻንስለር ሄልመት ኮል በደ እንዴ ልትበሀል ዐለ፡ እትለ ሳምን እለ፡ እት ሐቴ ቤት ስተይ እንዴ ልትሻበብ ትረአ

• እብ ጀብሀት ሸዕብየት ጽቡጥ ለዐለ ናይብ ቃእድ ውቃው እዝ ኮሎኔል ግርመ ተሰመ ዲብ ዋሸንግቶን እግል ለልትረከቦ አቶብዩን እጅትመዕ ወደ

ለልብል አክባር ክምሰል ሰምዐኩ፡ እግለ ሬድዮ ምን እዘንዬ እት ገጨ እንዴ አቀረብኮ ገንሐክወ። ለሬድዮ ሉቴሉቴ ሳምዑ ዲብ አነ እግል እሙኑ ኢቀደርኩ። እግል ክሉ ለአክባር እንዴ ተአየስኮ ሰምዐክወ። ግርመ እግለ እት ነቅፌ እግል አሲረን ለቤለዩ እት አሜሪካመ (ዋሸንግቶ) ደገመዩ።

“ለአሲር አሜሪከ ጌሰ በሀለት ቱ?” መረ ትፈከርኩ። እት ወቅት ለሀይ እግልዬ፡ ሪም አምሪከ ሳቤዕ ሰመዋት መሰለ እቹ። ተፍኪርዬ ዶል ለሀ ምን አመረ ምን ባጼዕ ወምን ክረን ለልሐልፍ ይዐለ። ተፍኪር ጀብሀት ሸዕብየት ላተ ሲኒ ርሒብ ዐለ። እት ሳሕል እንዴ ገብአ እብ ክሱስ አምሪከ ለሐሰበ። ሐቀለ አክባር ለሀይ ለሬድዮ ከበር ይሀበት። ሬድዮ እንዴ አቅሰንክወ ጸሓይ ወሬሕ ምንመ ይዐለት ለገበይ አምረ ሰበት ዐልኮ ተከሽ

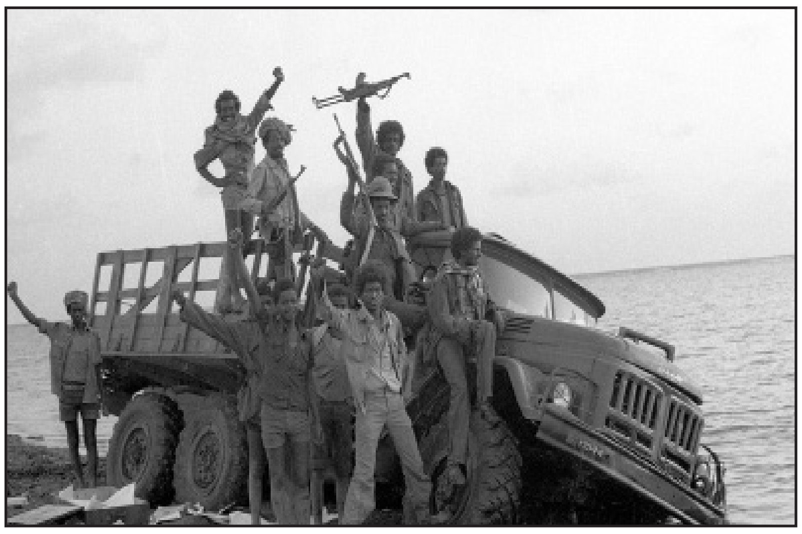

እት እብል አስክ ክዋናዬ ግስኩ።

እት ጽልመት ጅማዐቼ ሳክባም ሰበት ጸንሐዉኒ ኢትሃጌክዎም። እንዴ አንጸፍኮ እብ እንቅራርዬ ክምሰል ትለከፍኮ ክሉ ረአሱ ኢትበለስኩ። ምድር እግል ኖሰ እንዴ ትቤ ጸብሐት። አሰቦሕ ገሌህም ለጅማዐቼ እት ክርን አሜሪከ ለሰምዐክዉ አክባር ደገምኮ እግሎም። መብዝሐም ክምሰልዬ ትፈከረው። ምሮት ምኖም ላኪን ኢፈርሐ። እብ ሐሩቀት ተናን ፈግረ ምኑ፥ “ማሌ፡ ማሌ ኣላፍ ዴሽ እንዴ ከምከመ እግል ለአብዬነ ድድነ ልትሓረብ ወለአትሓርብ ለዐለ ዐስከሪ አባይ ምን ሰጅን ዲብ አሜሪከ! ሚ ሸቅል ቱ እሊ?” እት ልብል ሐሩቀቱ ሸርሐ።

ዲብ ለተለየ ሳምኖታት ኮሎኔል ግርመ ተሰመ እት ዋሸንግቶን፡ ኒውዮርክ፡ ሳንድያጎ ወብዕዳት መዳይን አሜሪከ እንዴ ክልል እግል አቶብዩን እብ ክሱስ ጀራይም ወጀአረት ንዛም ደርግ፡ ቴለል ዴሽ ወገቢል አቶብየ፡ ቴለል ናይለ እት ሐንቴ ጀብሀት ሸዕብየት ለሀለው አሲረን ዴሽ አቶብየ እብለ ክስስ ሰሚናራት ወዴ ክምሰል ዐለ ምን ክርን አሜሪከ እግል እፍሀም ቀደርኩ።

16ይት ሰነት ዕልብ 29

አርበዕ 12 ጁላይ 2023

ዕንጃር

ከልሹም መሓመድ

ዝክርያት ሙናድላት መርየም ሐጂ ወኣምነ ሐሰን

2ይ ወናይ ደንጎበ ክፊል

ኣማን ተ፡ ሐቆ እሊ ላተ ምን ኣፍዐበት ወድዋራተ ኣስክ ንዳል ለተንከረየ ኣዋልድ ሑዳት ኢኮን። እተ ክምሰልሁመ እተ ንዳል ክምለ ናይ በዲር እብ ሐትሐቴ ለፈግረ እንዴ ኢገብኡ፡ እብ ክምሰል እሊ መጃሜዕ ብዙሕ ዲብ ናድሉ፡ ሻርከ ወለአስተሸሀደ፡ ሰፋፍ ሰውረት እብ ለትወቀለት መሻረከተን ዓበየ። እለ ዲብ ሱረት እንርእየ ለሀሌነ መጅሙዐት ኣዋልድመ፡ ኣሰር ናይለ ቀደሚሀን ለናደለየ ሐዋተን እንዴ ተለየ ናደለየ። ኣንፋር እለ መጅሙዐትመ እግለ ግራሀን ለናደለየ መሰል ሰኔት እንዴ ገብኣየ ክም ዔማት ጀዝብ ዲብለ ንዳል ገብኣየ። መሰለን፡ ለመጃሜዕ ኣንሳት ብዕድ ምኑ እንዴ ጸንሐኩ፡ እለ 14 ኣዋልድ ለብእተ መጅሙዐት ኣዋልድ ኣፍዐበት ነስኣነ ምን ገብእ፡ ክል ምነን እተ ንዳል ብዝሓት ኣዋልድ ወብዝሓም ውላድ ክም እንዴ ኣፍዘዐየ ለዐንደቀያ ተን። እሊ ህዬ፡ ፍሬለ ንዳል ሸዐብ እት ገብእ፡ ሀተንመ ለፍሬ ንዳለን ወእስትሽሃደን፡ እለ ዮም ሕበር ለዘተ ነኣዳውር ለሀሌነ ሕርየት ወልደ።

ለወክድ ለሀይ ምን ኣፍዐበት ምስል ንዳል ለፈግረየ ዝያድ 30 ኣዋልድ ዐለየ። እለን እብ ወክድ ወክዱ እት ንዳል ፈግረ ለዐለየ ኣዋልድ እምበለ ቀደሚሀን እብ ሐትሐቴ ፈግረ ለዐለየ፡ እለ እት ሱረት እንርእየ ለሀሌነ ኣምነ ወመርየም ለብእተ መጅሙዐት ክም ትደረበት፡ ኩለን ኣንፋረ ዱቅሪ ሰለሕ እንዴ ተዐንደቀየ፡ ለብዕዳት ጀላብ እግል ልነዝመ ወለዐንድቀ (በሀለት ጃዝብየት እግለ ብዕዳት እግል ልግበኣ) እንዴ ትበሀለ እት ቀበትለ ድጌሀን ወኣዳመን ዲብ ኣፍዐበት ትወዘዐየ። ሰበት እሊ ለመጅሙዐት እት ነዘሞት ወኣፍዝዖት ሸዐብ ሐዞተን ውቅል ዐለት። ደርበን ለፈግረየ ህዬ ዲብ ድዋራት ወለት ሸከር ወቆጋይ ትደረበየ። ሰበት እሊ እለ መጅሙዐት እለ ክልኦት ሀደፍ እቡ ተዐወተት እግል ኒበል እንቀድር። ለኣወላይ ሀደፍ ዱቅሪ ጀላብ ሕርየት ሐዞተን እግል ለኣገድየ ሰለሕ ረፍዐየ፡ ወልባስ ንዳል እንዴ ለብሰየ፡ በያን እብ ዐመል ለንዳል ሚ ክም ቱ

መርየም ወኣምነ እት መደትለ ዕንዳቒ

ኣመረየ ከትበገሰየ ወኣትበገሰየ። ለካልኣይ ሀደፍ ህዬ፡ እለን መናድላት እት እማተን እንዴ ኣቅበለየ ዲብ ሸፍረን ወኣፌተን ለሀለየ እማተን እግል ለኣፍዝዐ ወልነዝመ ኣንበተየ። መትዐንዳቅ ወናደሎት ሕሸመት ድኢኮን መትሃታር ክም ኢኮን፡ እለ ምን ገብእ ኣንሳት እግል ልናድለ ወሰለሕ ልርፈዐ በቃዐት ወሐሊት ኣለበን ልብል ለዐለ ቤልሳይ ሐር ፍክር ወሸዑር እግል ልባትከ ከለኣፍሸለ ወቅት ኢነሰኣ ምነን። ወለት እግል ትሸቈ፡ ትናድል፡ ተኣፍህም ወተኣድርስ ክም ትቀድርመ እብ ፍዕል ኣርኣየ። እሊ ህዬ ኖሰን እት ንዳል እንዴ ኣምነየ፡ እግለ ብዕዳት ክም ኣትኣመነየ ሰመዕ በሲር ቱ። ቀደምለ መደት ለሀ ምን እጅትምዓት ቀይበ ለዐለየ እማት እብሊ ወቀየን እንዴ ትሰጀዐየ እት እጅትምዓት ጀማሂር እግል ልሻርኩ፡ እብ ደማነት ነፍስ ረኣየን ክም ሸርሐ ወለሀይቡ፡ ለምን ቃብል ልርእያሁ ወፈርሀ ምኑ ለዐለየ ጽዋር ወበዋሪድ መናድሊን ምን ቅሩብ እግል ልተማትማሁ ወልድለያሁ ክም ቀድረየ፡ እሊ ህዬ እብ ፈድለ መጅሙዐት ኣዋልድ ኣፍዐበት

ሀጂ ወኣምነ ዓፈ እት ጀማሂር ክም ትወዘዐየ፡ መርየም ሀጂ ዲብ ሀበሮ፡ ኣምነ ሐሰን እት ናሮ ወኣምነ ዓፋ ህዬ ዲብ ለብከ በጽሐየን። እብ ፍንቱይ ለመርየም ሀጂ ትወዘዐት ዲቡ ድዋራት ሀበሮ ምን ናይ

መርየም ሐጂ ወኣምነ ሐሰን ማሌ ወዮም

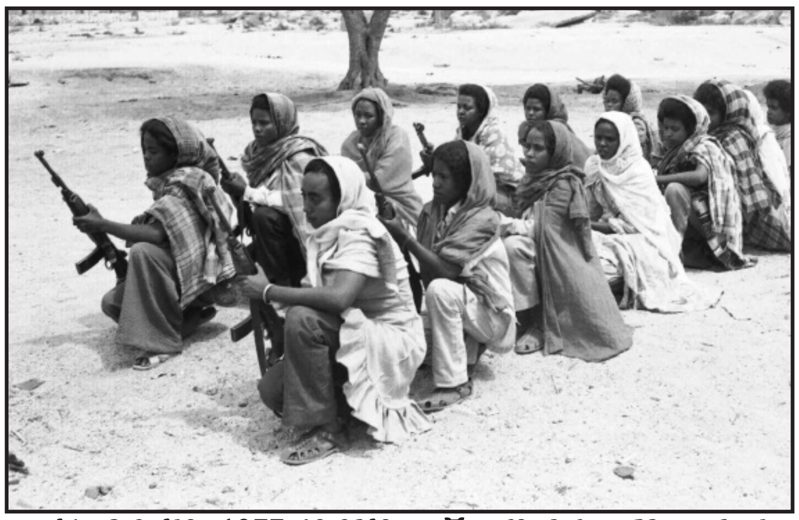

ምስል ዲብ ሰነት 1977 ለትበገሰት መጅሙዐት ከረ መርየም ወኣምነ

እት ቀበት መጅተመዐን ለወደያሁ ኣትፋዝዖት ወፍሬሁ ክም ቱ ኣምነ ሐሰን ተሓኬ።

እንሰሓብ ስትራተጂ ክም መጽኣመ እለን ኣዋልድ ሐር ኢካየደየ፡ ዝያደት እብ መትሰባል ወበታከት እት ኩሉ ወራታት ሰፋፍ መጀርሒን ወሐጺብ ልባሶም፡ እት ሰንከት ሴፈ መናድሊን ለገብእ ቀጨጪት ወባኒ፡ ክምሰልሁመ እተ ወራታት ተንዚም ለብዕድ እንዴ ትፈረረየ፡ እግለ እት ድፍዓት እምዐሚዴ ወገምፈሎም ሃግታም ለዐለው መናድሊን እት መወኖት ወእብ ዐቢሁ ህዬ እት ኣፍሸሎትለ ወራር ዶር ዐቢ ቀደመየ።

ሐቆ እንስሓብ ህዬ እት ክልኤ እንዴ ትከፈለየ፡ ገሌሀን ዔሽ ድፌዕ ልትወዘዐ ዲብ ሀለየ፡ ለሰረን ህዬ እት እዳረት ሸዐብ ትወዘዐየ። ኣምነ ሀሰን፡ መርየም

ጀብሀት ሸዕብየት ዝያደት እብ ናይ ጀብሀት ተሕሪር ኤረትርየ ሰያሰት ተእሲር ጋብእ እቱ ሰበት ኦኣለ፡ እትሊ ባካት እሊ ሸዐብ እግል ትነዝም ሰዱድ ዐለ። ሰበቡ ጀብሀት ሸዕብየት እብ ደዓያት ጀብሀት ተሕሪር ክም ዲን ለኣለቡ ተንዚም ሹዒ ለሐሱብ ሰበት ዐለው፡ ጀብሀት ተሕሪር ለሸዐብ ድድ ሸዕብየት ክም በጥር ተኣፍህም ወትትጻገም ዐለት።

እብ ፍንቱይ ለዲብ እዳረት ሸዐብ ትወዘዐየ ኣዋልድ መሻክል ብዙሕ ሳድፈን ዐለ መርየም ተሓኬ። ገሌ ምኑ፡ እማት እግል ልነዝመ እተ መጽኣ ዲቡ ወክድ ለልጀን ወእቅጣዕዩን ለዐለው ኣንፋር እግለን ለልኣትካፍእ ወለኣትናእሸ ዝዖታት እት ልትነፍዖ፡ እግለ ቀጣይን ምነን፡ "እለ እግር መሸጠጥ እለ" ልቡለ እት ሀለው፡ እግለ ገዛፍ ህዬ፡ "እለ ገናዲት፡ ደባበት እለ" ወእሉ መሰል እት ሎብሎ ቃቡበን ዐለው። እሊ እግል ለኣፍሸለ ህዬ ለኣንፋር ጀማሂር እብሊ እንዴ ኢደንግጸ ወኢልትሀደደ፡ እብ በታከት ኩሉ ለመሻክል እት ጋብሀ፡ ምስለ መጅተመዕ እንዴ ትመሳነየ ወመትማሰለየ፡ እት ክርፍ እት ለኣትየ፡ ምስለ እማት እት ልትሳዐደ ጅነ ለኣትኣዝመ እለን፡ ቡን ለኣበሸለ፡ መጥሐን እንዴ ኣሰፈለየ እግል ደቀ ወለምጨ እት ህለየ፡ እበ እማት ክም ልትፈተየ ወምስንዮት ከልቀ ልትጻገመ ክም ዐለየ፡ መርየም ናይ ዮም ዝክርያታ ቱ።

ኣምናመ እተ መደት ሰልፈ እት ጀማሂር ናሮ ውዝዕት እንዴ ጸንሐት፡ ሐቆ ፌራሮ ህጁም ምዳድ 1979 እብ ሐዲስ ተውዜዕ ዔሽ መሐሊ ሰበት ትበሀለ፡ ምስል መልህያተ ከረ ፍረወይኒ ገብሬ፡ ኣምነ ከንቴባይ፡ ወሰዓድየ መሐመድኖር፡ እት ወግሬት ናይ ክልኦት ወሬሕ ተድሪብ ዐስከሪ እንዴ ነስኣየ፡ እት ጥግሔ ዲበ ዐለት ውሕደት ዔሸ ሸዕቢ ትወዘዐት። ኣግደ ሽቅል ናይለ ኣምነ ለትወዘዐት ዲበ ውሕደት ህዬ፡ ምን ወኣስክ ከልፍየት ወግረ ከጥ ኣባይ ኣዳም ወመምተለካት ኣትጋዓዝ ዐለ። ሐቆሀ ህዬ ምስል መትኣሳሰ ኣቅሳም ተንዚም ምግባይ ምፍጋር ጸሓይ፡ ኣስክለ ባካት ትቀየረት። እት ድዋራት እትመት-ዕሜር፡ ለብከ ወበቆስ፡ ሐቆሁመ ህዬ ኣስክ መፋላቅ ዲብ ትትሐረክ፡ እት ዔለ-ዕሮ ራድዮ እትሳላት ሰልኪ ደርሰት ከኦፐሬተር ገብኣት። እብሊ ህዬ ኣምነ ዶል እት ፍርቀት ዓዳት፡ ዶል ዲብ ራድዮ እትሳል፡ ወዶልመ ዲብ ድፌዕ እት ኩሉ ኣሸቃል ተንዚም ትሸቄ እንዴ ዐለት፡ ምግባይ ምፍጋር ጸሓይ ለዐለ ኣዳም ምስል ክም ተሐየበ፡ እብ ሐዲስ ዲበ ናይ በዲር ሸቅለ እት እዳረት ሸዐብ እንዴ ኣቅበለት፡ እት መጅሙዐት ገሊብ ትወዘዐት። እብሊ ህዬ ኣስክ ምጽኣት ሕርየት እብ መትሰባል ንዳለ ጀለ ሕርየት ኣተላሌት።

ኣምነ ንዳል ኣንሳት እብ ዕልብ 30 ምእታይት ለዐሌመ ድኢኮን፡ ወቀየን ምስለ ዐለ ጨቅጥ መጅተመዕ ወእስትዕማር ዲብ ልትመጣወር፡ ዕጹፋት ክም ዐለ ተኣስእል። እብሊ ህዬ ወለት ምን ሸቅል ቤት ወዓበዮት ኣጀኒት ክም ኢትሐልፍ ለሐሱብ ለዐለው ቤልሰት ሐር፡ እብ ፍዕል መጦር ውላድ ምኖም እንዴ ኢትትፈንቴ እት ሸቈ፡ ትትሓረብ፡ ተኣስተሸህድ ወትትጃረሕ፡ ኩለ ሕፍን ወብርድት ምስል ውላድ ሐወ ትረምቤት ዲበ።

ሰበት እሊ እት እስትሽሃድ ጀለ ሕርየት፡ ኣንሳይት ኤረትርያመ ክም ክሉ መናድል እስትሽሃድ ቃሊ ደፍዐት። ሰበት እሊ ዮመቴ ዲብ ምስኩናም ሐርብ ዶል ትገይስ ምስለ ውላድ ምስክንት ትጸነሐኩ፡ እት ሰጅል ሹሀደእ ምን ትፈትሸመ እተ ክምሰልሀ።

እሊ ለወዴሕ እግልነ ህዬ፡ ምነ እት ሰነት 1976/77 እተ መደት ሰልፍ ሰውረት ለፈግረየ ኣዋልድ ኣፍዐበት ወድዋራተ ወኣስክመ ምነ እትለ ሱረት ለሀለየ ሓርያት መመጅሙዐት ኣምነ ወመርየም፡ ብዝሓት ኣስተሸሀደየ። መሰለን ምነ ሰልፍ ለፈግረየ ከረ ዐለውየ፡ ዓሻ ወፍጉረት ለኣስተሸሀደ ዲብ ህለየ፡ ምን እለ እት ሱረት እንርእየ ለሀሌነ መጅሙዐት ኣምነ ሐሰን ወመርየም ሐጂ ህዬ፡ ከረ ኣምነ ዑመር፡ ራየት ሀብቴስ፡ ፋጥነ መሐመድ ኖር፡ ወከዲጀ ሳልሕ ኣስተሸሀደየ። ሰበት እሊ፡ እለን ኩለን ኣዋልድ ምን ኦሮት ድጌ ፍዘ ጀለ ሀርዩኣት ለገብኣያ ተን።

እተ መደት ሰልፍ ኣዋልድ እት ንዳል ለፈግረየ እቱ ኣውካድ፡ ለፋርሰት እምነ ዜነብ ወለት ያሲን ወለተ ዓሽ ንዳል ክም ፈግረት፡ ኩብድ ዋልዳይት ሰበት ተ ትበጫበጨት፡ ሐሬመ ሓዋ ወለት ክም ፈግረት፡ ኣምዒተ ሸዋ እንዴ ኣበለት ሀታመ ምስል ውላድ ሐይሰኒ እንዴ ትቤ እት ንዳል ክም ተሓበረት፡ ኣምነ ሐሰን ተኣፍህም።

ኣምና ሐሰን እትለ መደት ጎኑ፡ መስኡለት ፈሬዕ መሕበር ኣንሳት ኣቅሊም ዐንሰበ ትገብእ እት ሀሌት፡ መርየም ሐጂ ህዬ እት ቅስም መዋሰላት ኣቅሊም ዐንሰበ ፈሬዕ ርክሰት ወተሳጂል ትሸቈ ሀሌት።

ገማል

“ኧት ወራታት ዐማር ሐርስ፡ ተጃርብ ካፌ ወመቅደረት ራክባም ህሌነ”

መዳልያይ፦ ዐንዶም ግርማይ (ወድ ደረስ)
ተርጀመቱ፦ ሳልሕ ገመ

እት ለሐልፈ ወክድ እት መርከዝ ቅዋት ጀው ፈንቅል ባጼዕ እብ አንፋር ቅዋት ጀው ገብእ ለህለ ወራታት ሐርስ ለከሰስ ጽበጥ ቅዱማም እግልኩም ከምዐልነ ለልትፈቀድቱ። እግል ዮም ህዬ ዲብ ብነ ወሐርስ ገብእ ለህለ ወቀይ፡ ሌ/ኮ ሀይሌ ሰረቁ ምን እዳረት ሎጂስቲክ ቅዋት ጀው ለህቤናቱ ተውዴሕ እዱልያም እኩም ህሌነ፡ ቅራአት በኪተት፦

ሐርስ ወብነ ዲብ ተጠውር ደውለት ምን ሕድ ለኢረይሞ መጃላት ቶም። ብነ ብንየት ትሕትየት ወብዕድ ሽምል እትህለ፡ ሐርስ ህዬ እግል ክሉ ወራታት ሐርስ ወምስሉ ለልትጻበጥ አህዳፍ ከምክም። እት መሸሮዕ ዐማር ቅዋት ጀው ፈንቅል፡ “እዳረት ሎጂስቲክያይ ጠለብ ወወጀዶት ኣላት ሐርስ ወብነ”እበ ለትብል ስሜት ክልኢቱ መጃላት መጥመጦር እተ ጨምር ለህለ ወቀይ እግል ንህደግ።

ዐማር ብነ፦

ዐማር ብነ ቅዋት ጀው፡ ብነ፡ መዲድ ዐነድር ማይ፡ ከህረበት ወማሽኔሪ ለልብል አፍረዐት እንዴ ከምከማቱ ሸቈ ለህለ። ፍሮዕ ብነ፡ ነጃረት፡ ሕዳደት፡ ዘቢጥ ቦያት ወክለ እግል ብነ ለትከሰሰ ምህነት ሸቅል ሽምል። እት በቃዐት ሰብ ምህነት እግለ መጃል ለመልኮ እንዴ ትየመመው ዲቡ ቶም ሸቁ ህለው።

እብ ዐባይ መአሰሳት ለትበነ እት ቀበትለ መዐስከር ለህለ መባኒ አትሳናይ ለትሐዝዩ እት ህለ፡ ወብንየት ነኣይሽ አብያት እተ ለአትሐዜ ዲቡ ወክድ ክሉ እብ መቅደረት ናይ አንፋሮም ለአሸቅዉ። ጄራን ቅዋት ጀው ለገብአየ መአሰሳት ሰዳይት እተ ለልትሰአለ ዲቡ ወክድ ህዬ፡ ለተአትሐዜ ሰዳይት ክም ወዱ ሌ/ኮ ሀይሌ አፍህመ።

አኪደት ናይ እሊ ህዬ፡ ክርየት አሳስ እት ባካት ለልትርኤ ታንከራት ማይ፡ እብ መቅደረት ብነ ቅዋት ጀውቱ ለገብአ። ለሸቅል ክቡድ ላኪን እብ ፈድል መትሰባል ወመባደረት አንፋር እት ካቲመቱ እግል ልብጸሕ ቀድረ። ምስል ውዛረት ርዝቅ በሐር እብ መትዓዋንመ ዲብ ሸቅል ብንየት ለህለ 200 ምትር ጄቲ እት ባካት መባኒ ኮርየ ዐቢ ዶር ክም አውቀው፡ ገሌ ክም መሰል ለልትነሰእ ወራታት ብነእ ቅዋት ጀው ለሸቀዉ ዐባይ አህዳፍ ክምቱ ሌ/ኮ ሀይሌ አፍህመ።

ፈሬዕ መዲድ ዐነድር ማይ፦ አሸቃል መዲድ ዐነድር ነዲፍ ወርሶሕ ማይ ለከምክም ቱ። እት ቀበትለ መዐስከር ለህለ መዲድ ሐዲስ ከጥ ልግበእ ወአትሳናይ ለገብእ እቱ ክሉ እብ አንፋር ፈሬዕ ክጡጥ ማይ ልትከደም። ለበዝሐው ሰብ ምህነት ክጡጥ ማይ፡ እተ መዐስከር እበ ለረክበዉ ተእሂል እብ ፍዕል እት ሸቁ ወጅህዶም እት ወስኮ ምህነት ካሰባም ወጥዉራም ህለው።

መዲድ ከህረበት፦

እግል አብያት ሰከን ወመባኒለ መዐሳክር ለራቅቦ ወለከርበ ለልአሰኑ ተጃርብ ሰኒ ለቦም ለንፋር ለልሐይብ ፈሬዕቱ። ገሌ ምን እሎም ምህሮሆም ዲብ መዳርስ ቴክኒክ ለአትመመው ቶም።

ፈሬዕ ማሽኔሪ፦ እሊ ቅስም እሊ እግል ፈሬዕ ብነ ለልደቅብ ከደማት ለህይብ። ሸቅል ብነ ዐቢ ሸቅል ዶል ገብእ፡ ሕኔት እብ ነሐር-አዳም ሌጠ ገብእ፡ እብ ሰዳይት መሓብራይት ወዔጅናይት ኣለት፡ ከራከት ወመመድምዳይት ለመስል ማሽኔሪታት እንዴ ትሰደ እግል ልትሸቈ ዐቢ ሰዳይት ወዴ።

ዐማር ሐርስ፦

ዐማር ሐርስ መርከዝ ቅዋት ጀው ፈንቅል፡ እት ሰነት 2008 ለአስተብዴት ዲብ ገብእ፡ ተአነብት እት ህሌት፡ ምን ዎሮ ሄክታር ለኢልሐልፍ ዲብ ባካት ሰከን አንፋርለ መዐስከር አንበተት። ዲብ ሰነት 2018 ህዬ፡ ‘መዓልሻይት እተ ልትበህል ድዋራት ታያን እንዴ ገብአ፡ እግል ዐማር ለገብእ ምድር ክም ህለ ተአከደ። ሸቅል እግል ለአስተብዴ ህዬ መባደረት ትነሰአት። ለመሸሮዕ፡ እግል ልግመል እንዴ ትቤ ለኢትሐሰቡ ባዶብ 2.5 ኪሎ ምትር መሽከፌ ውሒዝ እንዴ ትሸቀ እቱ አንበተ። ዲብ ሰልፍ ሰነት 2008 ምን ምንተሐት ዎሮ ሄክታር ለትአንበተ፡ ዲብ ሐድ 60 ሄክታር ትወቀለ።

መንፈዐት ሐርስ እንዴ ተሣጌከ ለልትሸረሕ ኢኮን። አንፋር ቅዋት ጀው እንዴ ትገሰው ብላሽ ለልሐልፍ ወክድ አለቦም። እት ድዋራቶም ለህለ እግል ልግመል ለቀድር አርድ ትም እንዴ ቤለው ኢለአተቃቡሉ። እብ መዓልሻይት ለትአንበተ ወራታት ዐማር አስክ ለዓል ወተሓትለ ጀዚረት ክምሰልሁመ ተመር ሽቱል ዲቡ ለህለ እብ ለዓል ወተሓት ወድ ድቡዕ ለልትአመር ምድር እርሑባሙ ህለው። እብ አሳስ ሸሬሕ ሌ/ኮ ሀይሌ፡ አስክ እለ ሽቱል ለህለ ተመር እብ ዐደድ ሑድመ ልግበእ እንዲኢኮን፡ ለስቱት ለህለ በርናምጅ ምን ጋብእ ህለ። ምን ኩዳር ከመዶረ (ጠማጥም)፡ በርበሬ፡ ባምየት፡ መለዛናይ ወብዕድ እግል ናይ አምዕላይ ጠለብ አንፋርነ እንዴ ከፈ መሓግዝ ዲብ አርሀዮትመ ልትነፍያቡ ክም ህለው ሌ/ኮ ሀይሌ ወዴሕ። እክልመ ምን ዶል እት ዶል አዝረአት ብዞሕ እንዴ ትጀረበ ለትትሐመድ ነቲጀት ክም ትረከበት ምኑ፡ ዲበ ባካት እብ ብዝሔ ሰራይር ሰበት ህለ ላኪን ዓቅቢት ትርድት ክም ለሐዜ ሐብረ። ገሌ ክፉል ምነ እተይ መሕገዝ መናበረት እግለ ቦም አንፋር ክም ሐል ልትሀየብ ክም ጸንሓመ እንዴ አትለ አፍህመ።

ወራታት አዕደአ ቅዋት ጀው እት ዐማር ሐምሌ ወፍሬታት ለትሐደደ እንዴ ኢገብእ፡ ዲብ ተዋብ ንዋይመ ልትዐዴ። እብ 10 ረአስ አባግዕ ወ3 ረአስ ምን ሐ ለአንበተ ተዋብ ንዋይ፡ እትሊ ወክድ እሊ ዲብ ሰኔት ሓለት ክም ህለ ሌ/ኮ ሀይሌ ሐበረ።

ሌ/ኮ ሀይሌ ሰረቁ

ክሉ ሻብ እለ ወጠን ለወጅሆም ወምስሎም ለልትዕብ ክል አምዕል በርናምጅ ሸቅል ለረትብ ነፈር ረክበው ምንገብእ፡ ሰቡላም ክምቶም ለአፍህም። ቅዋት ጀው መሸሮዕ ዐማር ክም አበገሰው ዲብ ሰልፍ አንፋር 16ይት ደውረት ክድመት ወጠን ልትሓበሮ ዲቦም እት ህለው፡ ምን አስክ እለ ምራድ ሸቅል ለቦም ሰቡላም ወፈዳብያም እብ አደቦም ሕሙዳም ሸባብ እት ልትሓበሮ ዲቦም እብ ሰኔት ሓለት ልሄርሮ ክም ህለው ወደሐ።

እብ መዓልሻይት እብ ዎሮ ሄክታር ለትበገሰት ገማል ጃርዲን ወሸቲል ቅዋት ጀው ፈንቅል፡ 20፡30 ሄክታር እት ትብል ዲብ ሐድ 50 ሄክታር ባጽሐት ህሌት። እትሊ ለትበትርመ ኢኮን። በርበሬ ምን ሄክታር ዝያድ 20 ኩንታል ለልአቴ እቱ ወክድ ህለ። እተይ በርበሬ ላኪን እብ ሰበብ አርጸት ኬልም፡ እብ ተዋብ ንዋይ እግል ልትበደል በርናምጅ እንዴ ፈግረ ልትሸቈቡ ህለ።

ዲብ ካምፖ 4 ወ5 እግል ዐማር ሐምሌ ወብዕድ እንዴ ትበህለ ለትዳለ ዝያድ 80 ሄክታር ህለ። ለሸቅል እግል አስተብደዮቱ ወራታት ብንየት ትሕትየት፡ ማይ ወነዘሞት ዐግምት፡ ክምሰልሁመ ለናይ ጬወ ትርበት እብ ውሒዝ ለትመጽእ ትርበት ወሸፍር እግል ልጽገብ ሰበትቡ፡ ዲብ ሸቅል ህለው። ተመር ለፈሬ ዲቡ አርድመ እብ ርሕብናሁ ሐድ 80 ሄክታር በጼሕ። ብዕድ እት እንክር ምፍጋር ጸሓይ መዐስከር ቅዋት ጀው ፈንቅል እግል ገማል ተመር እንዴ ትበህለ 40 ሄክታር ምድር ሱዉይ ህለ። እብ ዕን ገማል ቀሊል ርሕብ ምድር ኢኮን። እሊ ለለርኤነ እግል ዐማር አክል አዩ ዕንዱቃም ክም ህለውቱ።

ከመዶረ፡ ጎዕ፡ እክል ወዝረ ለጅንሱ እግል ነብረ አሐ ለገብእ ሰዐር፡ ክምሰልሁመ ፍሬ እግል ለህብ ምን ለአነብት ሰኖታት እድዉር ለህለ ሎቢን ምነ ለልትሐመድ እተይ ለትረከበ ምኑ ለህለ እብ አውለውየት ለልትረተብቱ። እብሊ እንዴ ትናየተው በርናምጅ ዐማር እበ ለትደቀበት እግል ልክደሞ ዲቡ ክምቶም ሌ/ኮ ሀይሌ ሰረቁ ዲብ ደንጎበ ለአፍህም።

ወክድ ዲብ ወክድ እት ልርሕብ ገይስ ክምህለ አፍህመ። እብ አሳስ እሊ ዲብ ዐማር ከድሞ ለህለው አንፋር ቅዋት ጀው እግለ ጋድሞታት እምበል መንፈዐት ዲብ በሐር ለአቴ ለዐለ ውሒዝ ሐስያት ምፍጋር ጸሓይ እት ተስትህል መንፈዐት እግል አውዐሎቱ እት ሕሰበት ወፈከሮት ህለው።

ጋድሞታት ምፍጋር ጸሓይ ለህብካሁ ለልትከበት ምድር ርሹድ ቱ። ምን ፈዋክህ እንዴ አስተብዴከ ለትፈናተ እክልመ ጀርቤ ጋብእ ዲቡቱ። ክሉ እተይ ለህይብ ክም ህለ ለረከብናሀ ሐብሬ ተአክድ። እብ አሳስ እሊ ህዬ፡ በርናምጅ ዐማር ቅዋት ጀው እትሊ ባጽሑ ለህለ እንዴ ኢበጥር፡ ለልትወራረሰ እንዴ ገብአ እግል ለአተላሌ በርናምጅ ጽቡጥ እግሉ ህለ።

እት ወራታት ዐማር ሐርስ ለትረከበ ተጃርብ ወምህናት ቀሊል ኢኮን። ሎቢን ለአግደ ፍሬ እትገብእ፡ ምስል ተቅዩር ሓለት ጀው እበ መጽእ መሻክል ዓፍየት ክም ደወ ልትነፍያቡ ክም ጸንሐው አፍህመ። ተመርመ ምን ሎቢን እበ ለኢትትፈንቴ ሰእየት ለልህይብ

እት ገበይነ ህዬ፡ እብ ረይ (መሰኖ) ገምል ለህለ ዝያድ 50 ሄክታር ምድር ገንሐነ። ዲቡ ለትፋረ ዐጣል ወአባግዕ፡ ሓለት ጀው ሕፍን ናይለ ባካት እንዴ ተሐመለ ትዉብ ጸንሔነ። እት ዕያደት ልግበእ ወመዐስክር ለነብሮ አንፋር ህዬ ሐሊብ ወሰገ ምኑ ረክቦ። እምበል እሊመ፡ እት ወክድ ዓያድ እግል አንፋሮም እብ ዐውል ረኪስ ክም ለአዘቡ ዲቦም ኣመርነ።

መባደረት ሸባብ እት ሸቅል እበ ጌሕ ሌ/ኮ ሀይሌ፡ “ተቅዩር እብ ግሳይ እንዴ ኢገብእ፡ እብ ሸቅል ሰበት ልትአከድ ቱ! ቃይድነ ዲብ ሐርስ ሰኒ ትሩድ እህትማም ወፍቲ ቡ። ኤረትርየ እብ አርዛቀ እግል ትንበር ወትሸነን ለልብል መባድእ ለቡ መስኡልቱ። ‘አዳም ክም ሜርሓዩ’ለመሰለ ሰበትቱ ህዬ፡ ናዩ መዋቅፍ ወመባደረት እንዴ ነስአነ ንሄርር ህሌነ። ዓዳት መትወራራስ ለዕላመቱ ሙጅተመዕ ሰበት ሕነ፡ ውላድናመ ናይነ መባድእ ናስኣም ህለው። እሊ ህዬ፡ ዐማር ወብነ ለልአደቅብ ክምቱ ሽክ ኢህለ እት ልብል ሸርሐ።

ሸባብ ቅዋት ጀው ክም

ሽባብ

ብንየት ተፍኪር ዐውቴ

ዶ/ር ዑመር ዑስማን

እት አምዕላይ መንበርን እበ እግል ልቀርሮ ለልትአገሞ አው ኢፍሎታይ ፍክርያት ለመለአው አንፋር ሳድፉነ። እሎም አንፋር እሎም ለበዝሐ ወቅት እብ ገብእ (ወግም) ለከድሞ ወእት ደዋይሖም ለህለው አንፋር ለልትዐየሮ ወግረ ለልስሕቦ አንፋር ቶም። እሊ ተፍኪር እኩይ አክል-ሕድ ክም ሸፈት ጥልት ቱ።

እግል ዎሮ ሰኒ መጃል አው መክሰብ ለልትረከብ ምኑ በርናምጅ ቀደም ለአኑብት ለለአቀስና ወለለአወድቀ ቶም።

እብ ድድ እሊ ለእንርእዩ ምን ለህሌ፡ ተፍኪር ዐውቴ ውላድ አዳም መባጽሖም እግል ለአግዱ ወልትዐወቶ ተረቱ ዐባይ ተ። እግል መሰል፡ እብ ኣንጂ ዚመርማን ሰማን ንቅጠት እግል ጠወሮት አሆታይ ተፍኪር ለልብል ክቱብ ጥቦዕ ዐለ። ከአዜ እለን ምክነ እግል ንክሰት ወአሆታይ ፍክር እግል ንጠውር ለሰድያነ ንቃጥ እግል ንርኤ ቱ።

1. ብንየት ተፍኪር

ክም እሊ ጅንስ በቃዐት ትብኤትነ ወሕልምነ ዐቢ፡ ወሕዱድ ፍክርነ ቅያስ ለአለቡ እግል ልግበእ ሰዴነ። ተጃርብነ ምን ሕኔት እብ ለትዐወትናሁ ወለፈሸልናሁ እንቀይሙ፡ እግል ክሉ እብ ዕን ሰኔት እግል ንርአዩ ለአቀድረነ።

እት መንበሮ ሐያት እኩይ ወሰኒ ሓላት ሳድፈነ። እሊ ህዩ ክም፡ አስክነ ለልትለከፍ እበን እንዴ ረኤነ፡ እሊ እግል ደረርነ ለትለከፈ ዲብነ እበን፡ ቤት እግል ብንየት ክም ጦብ ንትኀፈዕ እቡ። ምን እሊ በህል ለእንፍህሙ ምን ለህሌ፡ ክሉ ለሳድፈነ እኩይ ሓጃት እብ ዕን እኪት እንዴ ኢገብእ፡ እግል ጸራብነ ወአስነዮትነ ለከደም ክም ቱ ነኣምር። እግል ሚ፡ እት ብንየት ወወሰኮት አሆታይ ተፍኪር ሐቆ ኢህሌነ፡ ለበጥረ ወለኢሸቄ ምክ ክም ህለ እነ ሸሬሕ ልብል ካሮል ድዌክ። ክም እሊ ሐዲስ አፍካር ለኢወስክ ምክ ህዩ፡ እት ከጠር ለከሬ ቱ። እግል ኢንዕቤ ወኢንወስክ ከረዐነ። እት ዓበዮት አሆታይ ተፍኪር ለህለው አንፋር፡ ቅድረቶም እግል ልፈትሾ ወለአምሮ ሰበት ሰድዮም ምህነቶም ወነፍሶም እት ጠወሮት ተረቱ ውቅል ተ።

2. ጀርቤ ሐቆ ኢህሌት ዐቦት አለቡ

"ሐት-ሐቴ ዶል ምን ረአስ ቅራር እግል ትንጠር ብከ" ትብል ዚመርማን። እሊ በህል እሊ ሐትሐቴ ዶል እግል ሓጃት ምን ልሙድ ናይ ምትዐት ሓለትነ እንዴ ፈገርነ እግል ንጀርቡ ክም ለአትሐዜ ለአሸር። ክእኒ ወዴነ ምን ገብእ እግ'ለ ምክነ ምነ እት ወርጠት ለከሬ ሸይ፡ ሐዲስ ፍክር እብ ሻፍገት እግል ለአምጽእ ጀብሩ።

እሊ ህዩ፡ እት ሐዳስ ደረጀት እግል ንትዐዴ አው ንዕቤ ነፌዕ። እግል ንጀርብ ከጥወት ለእነስእ ሐቆ ኢገአነ፡ እግል ንትዐወት ትብኤት አለብነ በህለት ቱ። ከለጥ እግል ኢልውደው ለፈርሆ አንፋር ሰምዐቶም እግል ኢትእኬ ወአዳም ኢልሕመዮም ቱ ለልብህጅ። እንዴ ኢትጀርብ ህዩ ዐውቴ እብ ከአፎ እግል ትምጸእ ቱ ገብእ?

3. ከለጥከ እንዴ ትከበትከ፡ ሄራርከ አተላላይ

እምተሓን ዶል ትወዴ፡ ምን አክላጥከ ደረስ ለሐብር። ሐት-ሐቴ ኢነት ሸኪፍ ወሰንደልደል እት ለኢተሐሰበ መናፍዕት እግል ለአብጼሕ ቀድር።

እግልሚ፡ እሊ እግልከ ለሳደፈ ከለጥ ምንለ ለዐልካህ ደረጀት አስክ ለዐቤት ምዕራፍ ባብ ለከስት እግል ልግበእ ቀድር። አጥራፍነ እት ክል ወቅት ሚ እግል ንውዴ ወጅበነ ዝክርያት ወተፍኪር ለህይበነ ትብል ዚመርማን። ህተ እሊ ምሰል ሸዑርነ ለልትጻበጥ ዝክርያት እግል ወቅት ረዩም ዶል ኢነአንተብህ እሉ ንትዐንቀፍ ወድራሰት እንክሰብ ምኑ ትብል።

4. አኖካይ እግል ዝያድ ትብኤት

ደረጀት ድራሰትነ እበ ኢከሰስ፡ ዕልምነ ወቅድረትነ ምን ወሰኮት ሐር እግል ነአቅብል አለብነ። ጽምእ ዕልም እብለ ገአት ትግበእ ሓጀት እግል ትርዌ ኢትቀድር።

እሊ ሓዚ ወተዊር አምር እት ክሉ ዕምርነ ለኢበጥር ወኢልትከለስ ቱ። አኖካይ ወትብኤት ምነ እት ቀደምከ ለህለ ዐነክል ወኬን ለህለ አሸየእ ሕቦዕ እግል ቲቱር ወትርኤ ለልአቀድር ጠባዪዕ ቱ። እሊ ህዩ፡ ምክነ እት ቅድረት ዕልም እግል ልዕቤ ወአሆታይ ፍክር ንብኤ ሰዴነ።

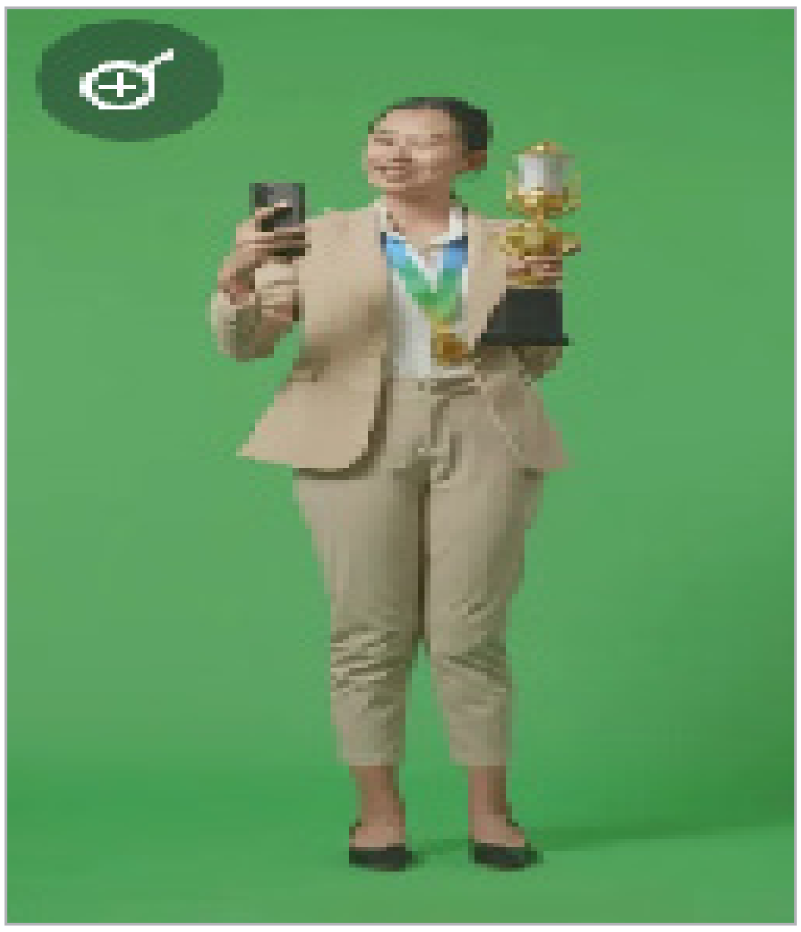

5. ዐውቴ ብዕዳም አንፋር እብ ፈርሐት መትከባት

ናይ ብዕዳም አንፋር ዐውቴ ምን ልብነ እብ ፈርሐት መትከባት፡ እግለ ምስልነ አው እት ደዋዩሕነ ሸቁ ለህለው አንፋር ሸረፍ ወእሕትራም ክም ነህይብ ለአሸር።

እሊ ህዩ፡ አስክ ብንየት ተፍኪር ሰኒ ነሰአነ። ክእኒ ወዴነ ምን ገብእ፡ ፈጅርመ ሕነ ዶል ንትዐወት እሎም አንፋር ምስልነ ፈርሐትነ እግል ለዐይዶ ነፈዐነ። ናይ ብዕዳም አንፋር ዐውቴ ምን ልብነ እብ ፈርሐት ዶል ኢንትከበት፡ ናይነ ናይ መትዐዋት በክት ቱ ተሐት ልትከሬ ለህሌ።

6. ተፍኪር እኩይ ምኑ እንዴ አዘምነ ተፍኪር ሰኒ መትመዋን

ለበዝሐ ወቅት ክም አንፋር ለነአርእዩ አክላቅ ወጠባዪዕ ናይለ እት ደዋዩሕነ ለህለው አንፋር ቱ። ጂም ሮህን ክል ነፈር ክም ምግባይ ወግም ፍገራት ናይለ በዝሐ ወቅቱ ምስሎም ለልሓልፍ ሐምስ ነፈር እግል ልትሸረሕ ቀድር ልብል።

እሊ ፍክርነ እግል ለበዝሐ ወቅትነ ለነሓልፍ ምስሎም አንፋር መስል በህለት ቱ። ሰበት እሊ እት አምዕላይ መንበርነ እግል ምክነ ተፍኪር ሰኒ እቡ ምልአት ወመትዐዋት ምስል ምን ወቅትነ ነሓልፍ መትሓፋዝ ወሰንያም መሳኒት ሕርየት ለአትሐአዜነ። እግልሚ፡ ለሔሰ ምክ ወለሔሰት ሐያት እግል ተህሌ እልነ፡ ነፍስነ ምስለ ፍክርየት ሰኔት እግል ልመዉነ ለቀድሮ አንፋር ንጽመደ።

7. ዑፉይ ምክ ወገሮብ

ለበዝሐ ወቅት ውላድ አዳም እት ዓፍየት ገሮብነ ንትአየስ። ክምሰልሁ ምንመ እንገብእ ላኪን፡ ገሮብነ ወምክነ ክሎም ዑፉያም ዶል ገብኦቱ ምልእት ዓፍየት ህሌት እልነ እግል ኒበል ለእንቀድር።

ገሮብ ትሩድ እት ብከ፡ ፍክር ሰኒ ለትመለአ ምክ ሐቆ አለብከ፡ ሰኒ ፍገራት እግል ትርከብ ኢትቀድር። ናይ አምዓላይ ወራታትነ እብ ዋጅብ ወተአስትህል ዲብ ወቅቱ እግል ነአትምሙ ገአነ ምን ገብእ ዑፉይ ምክ ወገሮብ ለአትሐዜነ።

እሎም ክልኦት ክፋላት ገርነ ዑፉያም ወዲሆም እግል ነፍስነ ክም ለኢትትከለስ ጣቀት ወሰዖት ወህዩብ ቱ። እምበል እሊመ ገሮብነ ወምክነ ዑፍያም ሐቆ ገአው፡ ሓጃት ሰኒ ናይ አኖካይ ወመትጸባር ንየትነ ትወስክ። ምን እሊ ለእንርእየ ምን ተህሌ፡ ክምለ እግል ነፍስነ ኑብረ ሰኔት ወርያደት ለተአትሐዝየ፡ ምክናመ እብ ትሉሉይ ቅራአት ወዕልም ወሰኮት ክም ለአትሐዝዩ እግል ንትረሰዕ አለብነ።

8. ጣቀትነ ክል ዶል እግል ንወስኮ ንጀርብ

ዶል ንትሀኬ ወሸቅል ነአቤ፡ ለተፍኪር ለእኩይ ባብ እንዴ ረክበ ለአቴ ክም ህለ ኢንትረሰዕ። ተፍኪር እኩይ እግለ ናይ ጣቀት ከዚኢነቱ እት በሕ ለቀይር ቱ።

ሰበት እሊ ክል ዶል ጣቀትነ እት መስለሐትነ እግል ነአውዕለ ክም እሎም ለኢነፍዖ ኢፋሎታይ ተፍኪራት መእተዩ እግል ንፈተሕ እሎም ኢወጅብ። እግል ገሮብነ ርያደት ወእግል ምክነ ዕልም ወሰኮት ጣቀት ለወስክ እልነ ወለዐውተነ ሰበት ቱ፡ ጽዋርነ ንውደዮም።

ሕበርበሽ

ዩሰፍ እድሪስ አሚር

ደደፍ እበ ምነ ኬን ወእንሰር ለልብሎ ኣዳም በታተን ለኢለዓርፍ ሻርዕ ሰንፍሩ ገጹ ተሐት ትደረ። ለበድለቱ ለዐስከርየት ለጸዐደ ላብስ እት እንቱ ምስለ ብጥረቱ ወለ ኢትትወሰፍ ግርመቱ። እሉ ለኢልትወለብ ሔልፋይ ገበይ ይዐለ። እብላሁ እት እንቱ ቤት "ናፈ ወድ ብሻውሮ - ከሪጅ ኩልየት ኹፉ እግል ረስም ወሰወር ዶል በጽሐ" እግለ ያፍተት ሰኒ እዩስ እት እንቱ ወክመ እግል ሰልፍ መረቱ ልርእየ ለሀለ እት መስል፡ ወዲብለ አፉሁ ሐሊብ መጢቅ ለትመስል ተበሰም ዋዲ ዲብ እንቱ ተማም ቀርአየ። ከለአፈት እንዴ ተዐደ፡ እትለ ጅወ፡ ሑሁ ኩሉ ቀልቡ ዲብለ ሸቅሉ ዋዲ ዲብ እንቱ ወእግለ ባኩ ብዙሕ ልብ ካሪ ክም ኢሀለ ዶል ረአዩ፡ እት ልትሰሐቅ ክም እለ ቤለዩ፦

- ሰላም ዐሌከ እንተ ሕሹም ምሰውራይ፣

ናፈ እስትቅሩብ እት እንቱ ውልብ ቤለ ዲቡ። ከለማጽእ ሀለ መን ክምቱ ሐቆ ረአ፡ እብ ብጣሩ እንዴ ገበአ ከእት ለአርሕብ እቡ ክም እለ ቤለዩ፦

ደደፍ! አላ! በክት ሰኒ ቱ እሊ፣ መለሀይ ሚ ትመስል? ዐድ ሀዬ ረኤካሆም ማሚ? ወለክልኦት ሐው አሕድ ሐቅፈው። ሐቆ እለ ደደፍ ዲብለ ኩርሲ ለፈናን ሀበዩቱ እት ልትገሴ ክም እለ ቤለ፦

- አይወ፡ ብጥር እቤ ዲቦም ወእባዬ አስከ ሐለፍኮ። ወጡብዐን ክመ ኢትቀውየ እለ ቤትከ ለአካን ለእለ እፈቴተ! ናፈ እብ ክርን ውቅልት እንዴ ትሰሐቀ ወእብ ለውቀት ገጹ እንዴ ፈሰ ከክም እለ ቤለ፦

- እከ እብ ርእየትዬ አክል እዩ ፋርሕ ሀሌኮ መስለከ! ወምን ኩሉ ለለአትዐጅበኒ ጋር ሀዬ፡ እከ ለመስል ዛብጥ እብ ክምሰል እለ ለትመስል ሃድኦት ወግርም አካን እት ልትአየስ ዶል እርኤ ሰኒ ለአትፈክረኒ! እለ አካን እለ ምስለ ድፋዓት ወፎርቶታት ቦሲድርዮስ ወፍሺድምስ ሚ ተአትመሳሰለን!

ደደፍ ክም እለ ቤለ።

- ናፋ፡ ብዙሕ ኢትትፈከር። አነ እብ አማን ዐስከሪ አነ። ምናተ ክመ እብ ሰቡብ ኹኔ ሑዬ ሻም ለባበት ወመዕረፈት ለጸብጤኒተ ምኑ ለኢልውሕድ ሻም ፈን ወረስም ጻብጥዬ ሀለ።

ናፈ እስትቅሩብ እት እንቱ ለሐወጅቡ ለዐል እንዴ ሳደደዩ ከክም እለ ቤለ፦

- እለ ህግያከ ለሰምዕ ላቱ ዌርሳይ ዐራት ናይለ መምለከት እንተ መስሉ። ሀቶም መልክ እግል ልግበእ ለአትዳልዉ እት ሀለው ለባበት ወፈን ወሕራብት ለዐሉሙ። እለ ትርድት ሰያሰት እላተ ለእግል ምሉክ መስር ዲብ ኣልሀት ለቀየረቶም። ሕናመ ሸንሀትነ መስሉ ለአለቡ ሜርሓይ እግል ንክለቅ ምንካቱ።

ተመህ ቀደር

ደደፍ ለገጹ ሰኒ ባርሀ እትእንቱ ወተበሰም እት ወዴ ክምእለ ቤለ፦

- ናፈ - እንተ አክል አሕድ ክም እምዬ እንተ። ሀተ ዶል ለእተ ቀደሚሀ እበጥርተ ደለ ገረመየ ወሔሰየ ሰፋት ኬር ኩለን እግልዬ ተሀይበን ወትተምነየን።

ናፈ እለ ክም ሰምዐ እብ ክርን ውቅልት ትሰሐቀ ወምን ሰሓቅ በጢር አበ። ወምን ክትርለ ሰሓቅ ለገሮቡ ሀለብእ ገብአ ወለዕንታቱመ እብ አናብዕ ትጀቃጀቀ።

ደደፍ ሀዬ ሰኒ ፍኩር እቱ እት እንቱ ትሰአለዩ፦

- ሃልካቱ? አፎ ክም እሊ ትሰሐቅከ?

ለመንደላይ አስክ እለ ምነ ሰሓቁ እንዴ ኢበጥር ክም እለ በልሰ ዲቡ፦

- ተአትስሕቀኒ ለሀሌት እንተ ምስል እምከ ሰበት አትመሳሰልከኒቱ።

- ከዲብ እሊ ለለአትስሕቀከ ለሀለ ጋር እሱዉቱ? አነ እግል ኢበለ ለሐዜኮ።

- ደሐን ቱ እንታዲ። አዜ እግል ተአዕተዝር አው እዬ እግል ተአፍሀም እንዴ ትቤ ኢትትዐብ ውብዙሕ ኢትትሻቀል። እግል ቲበለ ተሐዜ ለሀሌከ ሰኒ ፍሀመ ሀሌኮ። ምናተ ለጋሪት አነ ዮም እግል ሳልሳይ ዶልዬቱ እሲት ክም እመስል እሰምዕ እተ ለሀሌኮ። አቡዬ አምዕል ሐቴ "እንተ ክም ወለት አንሳይት አዲግ ብልስ - ብልስ ትብል" ቤሌኒ። ላመ ካሀን ሸልበ ቀደም ሳዐት። እብ ክሱስ ሐቴ ሱረት እተ ነሀድግ እቱ ለዐልነ እዋን፡ "መንባዬ ናፈ፡ እንተ ለረሕመትከ ወለ ቀልብከ እምበል ወለት አንሳይት ኦሮትመ ኢትመሰል" ቤሌኒ፣ ወእንታመ እለ እንተ አዜ እምከ ክም እመስል ትደግም እዬ ሀሌከ! ከአዜ ሚ መስለከ እለ አነ እሲት አነ ሚ እናስ?

ደደፍመ እብ አንክሩ እንዴ ትሰሐቀ ክም እለ ቤለ።

- ናፈ እንተ እናስ ሌጠ እንተ። ምናተ ሰኒ ረሒም ወበዐል ሸዑር ዛይድ እንተ። ሐቴ ዶል ኹኔ ለቤለ ትፈቅደ። ፈናኔን ፍንጌ አንስ ወሰብ ተብዕን ለሀለው ጅንስ አዳም ቶም።

ናፈ ክም እለ ቤለ።

- ኹኔ ኦሮት ነፈር ፈናን እግል ልግበእ ላዝም ናይ እኑሰት ሸዑር እግል ለሀሌ እሉ ለአትሐዝዩ መስሉ ሀለ። ምናተ አነ ረሕመትለ ሕርመት ወረሕመት ፈናን ክልኤ ቅብላት አድሕድ ወአሕድ ለዳድየ ሐቃይቅ መስለ ዲብዬ። እሊ ሀዬ እሲት እብ ጠቢዐተ ክልዶል በዐል መስለሐት ሰበት ተ ዳይመን እለ መስለሐተ ለትሐቅቅ እበ ገበይ ተ ለትታሌ። ወፈናን ሀዬ ሀደፉ ሸከረትለ ሓጃት እለ ፈትሸ ወጠምጠመ ወለዘተ ለአዳውር፡ ግርመት ሀዬ እላተ። እሊ ሀዬ ግርመት እግል ሐቴ ሓጀት ክመ ሀሌት እብ ክል ዛተ ወሰፈተ እንዴ አዳወርካሀ ምስለ ብዕዳት መክሉቃት ለተአትማሳኤ ወለተሓብር እበ ገበይ ተ።

ደደፍ እንዴ ትሰሐቀ ክም እለ ቤለ።

- እንተ አዜ እብለ ፈልሰፈትከ እለ እናስ ክም እንተ ተአተአምነኒ ሀሌከ መስለከ ሀለ?

ናፈ አስክ እለ እግል ልትፋረዱ ዱሉይ ክም ሀለ ለተሐብር እቅማተት እንዴ አቅመተዩ ክም እለ ቤለ፦

- አስክ እለ ደሊል እለ ህግያዬ ለለአክድ እከ ትታኬ ሀሌከ መስለኒ? በል አነ እግል ሀዳይ ዱሉይ ክም ሀሌኮ እግል እበሸረከ።

ገጽ ደደፍ አሻይር ዐጅብ ዲብ ብዲቡ ትሰአለዩ፦

- እለ እለ ትብል ሀሌከ አማን ካተ?

እግል መደት እብ ሰሓቅ ፈረሸከ ሐቆ ገበአ ክም እለ ቤለ፦

- እለ ምን ገብእ እንተ ዐደድ እብ ሀዳዬ ለኢተአምን እተ ደረጀት ባጽሕ ዐልከ በለኒ?

- ኢፋልዬ ናፈ፡ ምናተ እንተ ሀዳይ እት ተአቤ ዲብነ አቡነ እብ ቀሀር ልትቀሌ ክም ዐለ አምር።

ናፈ ለእዴሁ እተ አፍ ልቡ ጸብጠየ ወአማን ልትሃጌ ክም ሀለ ምነ አሻይርለ ገጹ ልትአመር ዐለ ክክም እለ ቤለ።

- ደደፍ አነ ፈቴኮ፡ አመት አለቡ ሻም ጸብጤኒ!

ደደፍ ተማም ልቡ እንዴ ከረ እሉ ሻፍግ እት እንቱ ትሰአለዩ፦

- አመት አለቡ ሻም ትቤ?!

- ሰኒ። አነ ክመ ሰሬራይ ለበርደን ሰላመን እት እንቱ ዲብለ ሰማሁ እት ለዐውል አመት አለበ ኮናት እት አፍ ልቡ እንዴ አድመዐቱ ለወድቅ ገብአኮ!

- ሚዶል ወዲብ አየ?

- ደደፍ፡ ሻም ዶል ሰመዕከ ምን አካን ወዘማን ኢትትሰአል ከሊ ባለክ።

- ምንተ ሀዬ?

እብ እሕትራም ዛይድ ስም "ኤዚስ" ነቅም እት ሀለ ዲብ መስል ክም እለ ቤለ፦

- ማተ ወለት ካማዲ ለዲብ ወዛረት ማልየት ሸቄ ተ፣

- ከአዜ ሚ እግል ትውዴ ቱ?

- እግል ሀደያ ቱ፣

ደደፍ እብ ክርን ሔልማይ ክም እለ ቤለ፦

- እላቱ፡ ለእሙር እለ ምን ገብእ እብ ክምሰል እለ ለትመስል ገበይ ተ ለትትበደል።

- ለሸፋግ ምን እለ ወለዐል ዐለት። ከግድም ለልብ ኮናት ሐቆ አድመዐቱ፡ ለሰሬራይ ኖሱመ ሚ ወዲ ለአውድ፣

አማንተ ሻም ዐቢ ጋር ቱ። ደደፍ ፈን ደርሰ ወለባበት ኣመረ ወሰይፍ ጾረ። ሻም ላቱ ሐዳስ ሐካኪቶ ቱ። ከአፎ ሐካኪቶ ኢገብእ። ሐካኪቶ ሰበት ገብኣ ቱ ኢኮን ለብሻውሮ እት ቀበት ስኒን ለትሐለለ ምኑ ጋር እት ቀበት ሐቴ ሳዐት ለበደለዩ! እብሊ ሰቡብ ቱ ለሸዑሩ ዲብ ፈልሕ ወባሉ ዲብ ተውህ ለመጸ።

ተበሰም

- ዎሮት ጠማዕ ሰለስ ሐበት ትፋሕ ትዛበ። እግል ልብለዕ ሐቴሀን ዶል ፈትሐ ተብዕን ዋድየት እት እንተ ሰበት ጸንሐቱ ለክፈየ። ለካልኣይት ፈትሐ፡ እላመ ክመ መለሀየ ተብዕን ምኑ ምልእት እት እንተ ሰበት ረክበየ ለመለሀየ አትዐረየ፡ ሐቆ እለ እት ሰልፍ እግለ ኑር አቀሰነዩ ወሐር እንዴ አቀመጨ እግለ ሳልሳይተን ሐቴሀ እንዴ ኢደሌ ሀገግም ወደየ።

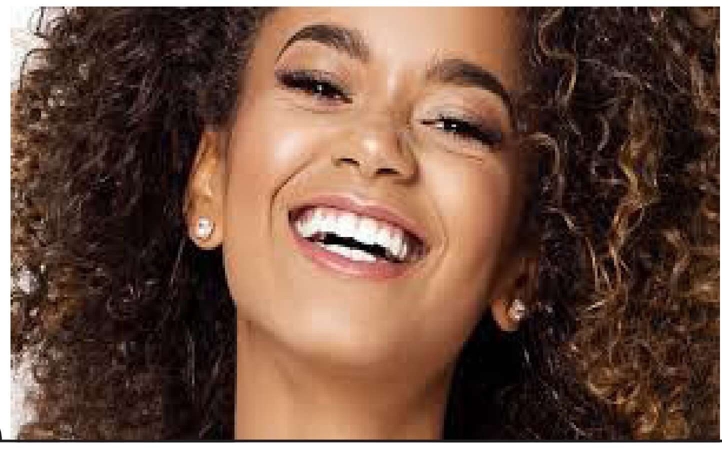

ዐውቴ ወለት ሰእየት ተ !

ክራም ናይ ቀወርዐት አሕድ እንዴ ጸብጠ ልትመሼ ዐለ። አመተ አለቡ ክልኤ ቀርዕ ዲብ ሕፍረት ሰኒ ቁሪት ወድቀየ። ለብዕዳት እለን ክልኤ እግል ልፍገረ ክም ኢቀድረ ሰእየት ክም በትከየ ክም እለ ቤለያሀን፦ ግምሸ ኢትትዐበ በታተን እግል ትፍገረ ክም ኢትቀድረ ኣምረ፡ ግድም በጽሐተክን እግለ ገብአት ሰብር ውደየ ወሞትክን ታከየ። ለሐቴሀን እብላሀ እብ ድንጋጽ ሞተት። ለሐቴዲ ትትናፈር ወምን ቁሪት ሕፍረት እግል ትፍገር እብ ክለ ሒለተ ተአትናጥጥ ዐለት። ለብዕዳት ሀዬ እግልሚ ግምሸ ተሀልኪ ሀሌኪ? ፍግረት ላቱ ጸቤረ፡ መለክ ሞት ግድም ዓይርኪ ሀለ እብ ሰብር ወኤማን ትከቤ ቱ እት ልብላሃ እትለ ረአስለ ሕፍረት እንዴ ትባጠረየ ለአተቃብላሃ ዐለየ፡ ምናተ ሀተ ላቱ እምበል ሕላሌ ትጅሀድ እንዴ ዐለት እት ደንጎበ ተዐወተት ወመጭ እብ ፍግረት ትቤ። እብ ከፎ ፈገርኪ እት ልብለ ዶል ትሰአለያሀ፡ እለ ኢኮን ጽምት ወልግምት ክምተ ኣመረየ። ከሀተን ሰእየት ለለአበትክ ሀገጊት እት ልትሃገያሀ ትሰምዐን ሰበት ይዐለት እተ ረአስለ ሕፍረት ልትባጠረ ምን ርኤተን ሸጅዓሀ ወለአትናይታሀ ለሀለየ መስል እተ ዐለ። ወእብሊ ሰቡብ እምበል ሕላሌ ወበቲክ ሰእየት ሰበት ጃሀዘት እት ደንጎበ ተዐወተት ወምን አከይ ሞት ደሐነት። "ሀገጊት አዳም እዝን ኢተሀቡ፡ ልብከ እተ ጋሪትከ ሌጠ ክረዩ ወገጽከ ቀደም አቅምት"።

መሐመድ ዳፍለ

ዓዳትነ ነኣምር

ነፈዕ ወድ ዕትማን ወኢኖ ሊትማን እብ ክሱስ ሐልየት፡ ዓዳት ወአድጋ ትግራይት እተ ወደዉ በሐስ ወድራሳት፡ ክምሰልሁመ እት ደረጀት ጥባዐት ለአብጸሐዉ፡ ከዮም ክብት ትግራይት እግል አጅያል ለሐዲስ ጋብእ ለህለ አክትበት፡ እግለ መጽእ አጅያል መትሃግየት ትግራይት ዝሕረት ዐባይ ቱ። ነፈዕ ወድ ዕትማን ወኢኖ ሊትማን ህዬ ዲብ ተእሪክ፡ ዓዳትነ ወሕላይነ ለአግደዉ ዶር እብ ቀሊል ለልትረሴ ኢኮን። ከሰፍሐት ፈን ወዓዳት እሊ እት አክትበት በዲር ለህለ ርዝቅ ህግያን ክሉ አዳም ጀላብ እግል ልርከቡ፡ ለኣምሩ ወልትነፈዕ እቡ፡ እትሊ ዓሙድ እሊ ምን ብዞሕ ጽበጥለ አክትበት ዲብ ነሐሬ እንቀድም እኩም ህሌነ። ከእግል ዮም'መ ምን እሊ አክትበት እሊ ለአዳሌናሁ ጽበጥ ጀበእ እምለኩም፡ ከቅራአት በኪ.ተት፦

ነፈዕ ወድ ዕትማን

ኢኖ ሊትማን

ሽሃደት ዕጨት

ዲብ ሐቴ ዐድ መንሱር ወተውሳክ ለልትበሀሎ ክልኦት መሳኒት ነብሮ ዐለው። እሎም ክልኦት መሳኒት እንሰ ለአውዕሎ ነብረው። ተውሳክ እንሳሁ ሰኒ ብዝሕት ዐለት። እንሰ መንሱር ላተ ሸበህ ነብረት። መንሱር ወተውሳክ ክሉ ረአሹ ፍኑቱያም ኢልአምሮ። ምስል ሰብኮ ወምስል ሳግሞ። ለዎሮቶም ታውረት ጌሰ ምን ገብእ ለካልአይ ዲብ እንሰ ጸንሕ ዐለ።

ምናተ ምስል እንዴ ነብሮ ጠቢዐቶም ሐቴ ይዐለት ። መንሱር ላብብ ወ በዐል ዕሸረት እት ገብእ ተውሳክ ዲብ ማል ጸሩ ለልትገሀፍ ወገህ ዐለ። ምናተ እግል መንሱር ሰኒ ፈትዩ ወለአምኑ ዐለ። መንሱር ሐሊብ እንሳሁ እንዴ ለአዘቤ ዲብ አግሩሽ ወድዩ። ለአግሩሽ ህዬ ዲብ ደሀብ ቀይረ ዐለ። ተውሳክ ምን እንሳሁ ክሉ ረአሱ ኢልአዘቤ። ዝቤ ሐሊብ ወረአሰ ክም ሰርዕ ገንሑ። ዲብ እለ ጋሪት እለ ለትበአሶ ዐለው። ተውሳክ "ሕኔት እት ክል-ሰነት ዝቤ ህምራሪብ ያረይ ምን እድንየ ትራሪብ ግብአት ተሐይስ" እት ልብል ለአትሳቅር ወእንሳሁ ሰናቄ። መንሱር ላኪን ምን ግሩሽ ሰኒ ለብስ፡ ልትጋሬ፡ በልዕ ወሰቴ። ተውሳክ ዐድድ ለዝቤህ ንዋይ ለአብዩ፡ ልትጋሬ፡ ወለብሰ ኢነብረ። እት ሰነት ሐቴ ዶል ለብሰ ምን ገብእ ቀፍደት ዲብ እንቱ ነብር። ለእንሰ ሕኔት ለአዘብየ ዕሩቅ ወትጉይ ዲብ እንቱ እግል ልዕፈየ ለሐዜ።

ተውሳክ እንሰ ዲብ ሰናቅየ ወከባክበ ለዐፍየ ሌጠ ነብረ። ኢሀደ ምን ወኢትለወቀ። እንሳሁ አክለ ሀነነት ገልበበት። መንሱር ላኪን እክለ በዝሐት በዝሐት እንዴ አዘ እት ረትዕ ምን ዐደድ ቅድረቱ ክምሰል ትገብእ ወደየ። እሲቱ፡ ውላዱ ወዋልዲኑ ራዔ ወለአለብሰ።

መደት ሐቴ መንሱር ምን እንሳሁ ክልኦት ገመል እንዴ አዘበ ሐጅ እግል ሊጊስ ሰተተ። ሸሙይ ክምሰል ትዳለ፡ ዲብ መልሀዩ ተውሳክ እንዴ መጽአ፡ "መልሀይ አነ ዮም ዓመት ሐጅ እግል ኢጊሰቱ። እንተ በዐል አማነቼ ሰበት እንተ ደሀብ ሀለ እግልዩ ምስልከ እብ አማነት እግል ሕደጉ ቱ። ምን አመረ ሞት ህሌት ወሐዮት፡ አነ ሐቆ ይአቅበልኮ እግል ዋልደዩ ሀቡ። እብ

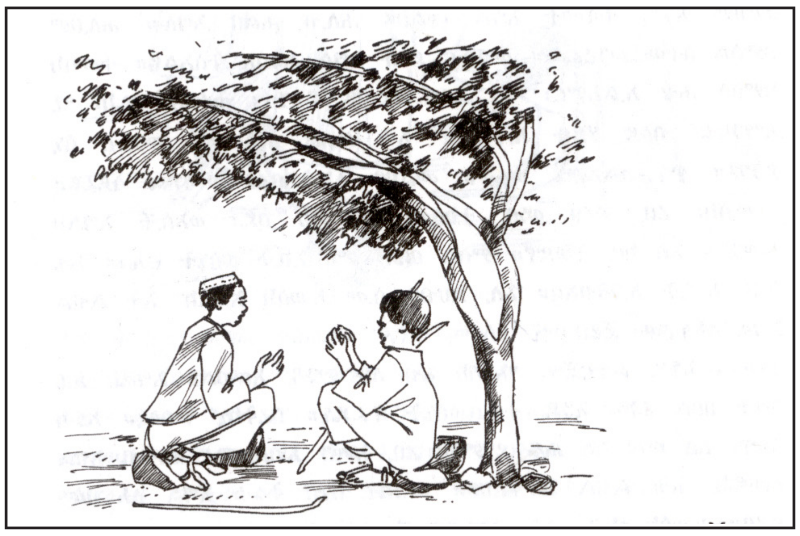

ጠልመዩ። መንሱር ሰኒ ድንገጸ። ምን ለልአምኑ ወፈትዩ መለህዩ ለኢትጸበረዩ መሻክል ሳደፈዩ። "ተውሳክ፡ ረቢ ፍረህ፡ ወነቢ ትከለብ፡ አነ ምን ዐጄ፡ ወእሲቼ እግልከ አመንኮ። እለ ከፎ ትወድየ። ምስል ዐቤነ፡ ምስል እኪት ወሰኔት ርኤነ። አዜ ዲብ ሐዋኒት ኢንትበአስ። እሊ ደሀብዩ ሴመ ኢወስክ እግልከ" እት ልብል እግል ለአፍህሙ ጀረበ።

ተውሳክ እንዴ ልተርጀግ "እንሳከ እብ ለሀ ምንዲ አውዐልኮ እግልከ አዜ ሕኔት በዐል ፈክዩ እንዴ ትቤ ሰኔት ትፈዴኒ። ሰረቅከኒ ትብለኒ። አፉከ ጽበጥ፡ እለ ህግየ እለ ሐቆ ደገምካሀ ረቢ እመን እብለ ሞረ ጠነብብ እግል እውዔከ" እት ልብል አትፋርሀዩ። መንሱር እብ ቅሩቱ እግል ለአፍህሙ ጀረበ። ተውሳክ ላኪን እት ፍንጌሆም ሸሁድ ሰበት ይዐለ ትበረዩ። መንሱር ብትክት ክምሰል ደለ፡ እት ቃዲ ሸከዩ። ለክልኦት ፈተች እት ቀደም ቃዲ በጥረው። መንሱር ሰኒ እሱፍ ዲብ እንቱ ሸክወቱ አሰመዕ። ተዋውክ ላኪን ርኢ ይአነ ወሳምዕ እት ልብል ነክረ።

ቃዲ ቴለሎም እግል ልሕፈዝ፡ "እንተ መንሱር ተሀይቡቱ እት ህሌከ እት ፍንጌኩም ሻሁድ ዐለ ሚ ኢኮን?"

ተውሳክ እብ ድግማን፡ "ክምሰለ ልብለ ለሀለ መሳኒት ወሰናት ሕነ። አነ እግል እሰረቁ ኢኮን ለሰርቁ ይሓልፍ ዲቡ። መንሱር አርወሐቼ ቱ። አዳም አርወሐቱ ኢሰርቅ። ሀቱ ሐጅ ገይስ ዲብ ሀለ አነ ክሉ ረአሱ ይዐልኮ ምስሉ። ጉሙይ ጎሩ ይአነ ወዲብ ሐንቴ ዕቸት ምስሉ ኢትገሴኮ።" እግል ለአትአምን ጀረበ።

ለቃዲ ለመሸክለት ምን አፍ-ሾመት ጨበት ዲቡ። ብዙሕ ትሰአለዮም ወሐብሬ እግል ልርከብ ጀረበ። እንዴ እትግሱዮም ዐለ። "አይወ! ሰምዐኒ መንሱር ዲብ ሐንቴ ዕጨት ሀብኮካቱ ማሚ?" ሰኣል ደግመዮም። "አቤ ዲብ ሓንቴ ቅሰለት አብሀያድ ሀብክዉ ቱ" በልሰ መንሱር። ተውሳክ ህዬ ሻፍግ ዲብ እንቱ "አነ ዕጨት አብሀያድ ይአምር ወዕጨት ገያድ፡ ክእነ ሰሜት ለበ ዕጨት ዲብ ምድርነ ይህሌት። ክሉ ረአሱ ሃይብዩ ኢኮን"ቤለ። ለቃዲ ፋርሕ ዲብ እንቱ "ተማም፡ ምን ዕጨት ወለዐል ሻሁድ ኢሀለ። ሰበት እሊ እንተ መንሱር እንዴ ግስከ ለዕጨት ምጸእ እበ" ቤለዩ። መንሱር እንዴ ልትዐጀብ ዕጨት ከእፎ ትመጽእ እግልዩ? ዕጨት እንዴ ትሸህድ ረቢ እርኡይናተ ኢኮን"

ሰላመቼ ሐቆ መጸአኮ ህዬ ምስልከ ልጽነሐኒ፡ ላመ እንሰ ምስልከ ትጽነሐኒ" እንዴ ቤለዩ ትሳረሐ ምኑ።

ተውሳክ "እንሻለ እብ ሰላመትከ ተአቀብለነ፡ ምሽክለት ይህሌት። እመን ወድመን፡ ምንዩ ቀርበከ ወሰኔ ዲብከ አለቡ"እት ልብል እብ ፈርሐት ከበተዩ ምኑ።

መንሱር እንዴ ትዳለ አስክ ሐጅ ትበገሰ። እንዴ ሐጀጅ ክምሰል አቅበለ፡ ማያት ዘምዘም እንዴ ነሰአ ዲብ መለሀዩ ክማም ገብአ። ተውሳክ ምን ማይ ዘምዘም እንዴ ትሻመተ እግል መልሀዩ ሐሊብ ሐልበ እግሉ። ሐሊቦም ክምሰል ሰተው ወዓረፈው። መንሱር ደሀቡ እግል ልንሳእ ትሰአለዩ። ተውሳክ ክምሰለ ሐቴ ኢልአምር፡ "አነ ደሀብ ሃይብዩ ይእንተ፡ ትተልሄ ህሌከ፡ ሚ አማንካቱ ብዕድ ሃይቡ ኢትግባእ!" እት ልብል

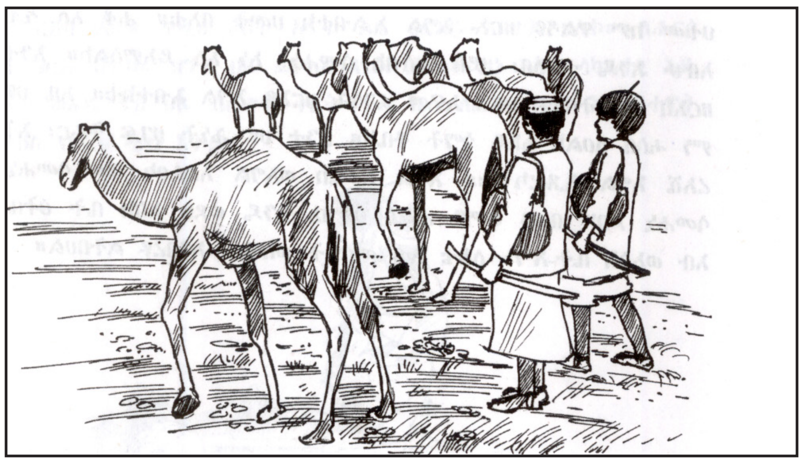

ሰኣል ቀደመ። "እት ፍንጌነ እምበል ረቢ ዎሮት ይዐለ። እብ በይነ እት ሐንቴ ዕጨት እንዴ ትገሴነ እብ አማነት ሀብክዉተ። ዮም ጠልሜኒ ዲብ ኢኮን፡ ምን ነአሌሌ ምስል ዓብያም ሕነ። እስክ አዜ መሳኒት ወመታሊት ዐልነ።" ለአማን እንዴ ኢልሐብዕ በርበረየ።

እት ልብል ተውድሕ ጠልበ። ለቃዲ ምን እዴሁ ካትም እንዴ አፍገረ "እንከ እለ ካትም አርእየ። ለካትምዩ ዶል ትርኤ አሰር አሰርከ እንዴ መጽአት ለአማን እግል ትሸህድቱ። የለ ትበገስ ኢትአክረነ"አዘዘዩ እግል መንሱር። መንሱር ለካትም እንዴ ነሰአ ክባባይ ገብአ። ተውሳክ ህዬ ዲብ አካኑ ምስለ ቃዲ ተርፈ። ክሉ ቴለል ትቀወ ዲቡ። መረ ትረበሸ። ለዕጨር እግል ኢትምጻእ ፈርህ። "ዕጨት ክእፎ ትሸህድ? እግል ለአትፋርሀኒ ልብሉ ሀለ እት ልብል አርወሐቱ እትጋንዐ። ለዕጨት ዲብ ምድር ረይም ሰበት ዐለት መንሱር ተአከረ። አምዕል እብ ግዲደ ትጸበረው።

ተውሳክ ለአቴ ወፈግር ወዐለ። ፈርሀቱ ሰደ ሐልፈት። ለቃዲ ለአተቃብሉ እንዴ ዐለ፡ እንዴ አትሀመለዩ "ሰምዐኒ ተውሳክ እሊ መንሱር መረ ተአከረ"

ዶል ቤለ፡ ተውሳክ ፋርሕ ዲብ እንቱ፡ "አይወ ተአከረ ለቀድየት አፎ ዕድም ሓር ኢትወዱ እግለ?" እት ልብል ጠልበ። ለቃዲ ረአይ ተውሳክ ለትከበተ እት መስል፡ "ሰምዐኒ ለዕጨት አክል-አዩ ረይም ህሌት? አጊድ ለአቀብል ሐቆ ኢገብአ፡ ለፍርድ አምዕል ሐሪት እግል ንውደዩ እንቀድር" ትሰአለዩ። ተውሳክ እንዴ ኢፈጥን "በው! ለዕጨት ለሀ አስክ በጽሕ የም ኢህለ። አምዕል ታመት ትነሰእ ምኑ" እት ልብል በልሰ።

ለቃዲ እንዴ ልትሰሐቅ "እንተ ርኢ ይአነ ወሳምዕ ትብል ይዐልከ? ምስሉ ምንዲ ኢትዐሌ ለዕጨት ከአፎ ወኣመርካሀ?" እንዴ ቤለ "መንሱር!" እት ልብል ትላከ። መአንሱር ምን በረ እምበል ዕጨት ምጽአ። ምን በዲሩ ዕጨት ጋይስ ይዐለ። እስክ ለጋሪት ተምም ልትጸበር ጸንሐ።

ለቃዲ እንዴ ልሐማሕም "ተማም በጋእ፡ እንተ ተውሳክ ዲብ አርወሐትከ ኖስከ ሰበት ሸሀድከ፡ ለደሀብ ናስኡ እንተ። አዜ ህግየከ እንዴ ኢትአበዝሐ መንሱር አጊድ ለደሀቡ ሀቡ" እት ልብል ፍርዱ አትመመ። ተውሳክ እለ ወዴ ሰበት ትቀዌት እቱ እንዴ ኢፈቴ ለፍርድ ትከበተ። ለደሀብ ህዬ ምስሉ ክምሰል ህለ አምነ። እብ ፍርድ ራትዕ መንሱር ደሀቡ ረክበ።

ምን ሕላይ ቀዳምያም

ምን ሒልየት መንሰዕ ቤት አብረሄ የሐንስ ወድ ጀጊን እግል ጀሃድ ወድ ዐገበ ለበከየ
ዐቤ እግል መምባከ ሕነ ዲቡ እነዓድል
ሓጥጥ ገደቦ ቱ ኢለትሓድስ ወኢባድል
ህቱ ዐለ ገለቡ እሊ አዳም ለለሳቅር
ለቃትል እብ ደሙ ሐቅፈዩ ሰኒ ሓጥጥ ቱ ወዛግን
እርደት ጋልዕቱ እብ በፍተ ዊሽ ለረአሰ መን ፋግር
ግሳስ ዐድ ከሬር በለ ዎ ዐማር ወድ ናስር
ብይኣት እማታ ተ አሰሮ ዲበ መጻምር
ወለት ዝላም ተ እት ሼከ ወቅንጤጠፈት እት መዋቅል
ቀየሕተ ገለብ ዐገበ ለእለ ካውሎ ምን መሓክር
ቀየሕተ ግምቦ ማሼለ ሐረስታየ ከላክል
አቡከ ሐቆ ፍንቲተ ድኩል ኢኮን ከቃብል

ኣድም ኣብሐሪሽ

ዱር ፈረንሰ 2023፡ እት ዓሰር መርሐለቱ

ሚክኤል ዉድስ፡ ዕዉት 9ይት መርሐለት

ቢንያም ግርማይ -ኦሮ ዕን ኣፍሪቀ ዲብ ዱር ፈረንሰ 2023

የም 1 ጁላይ ምን መዲነት ቢልባው ስፐይን ለአንበተ ዱር ፈረንሰ 2023፡ ታሰዓይት መርሐለቱ እንዴ አትመመ እት ዓሰር ልትዐዴ ሀለ።

እሊ ዝያድ 185 መትባድረት ዐጀላት ለብእቱ ዱር ፈረንሰ 2000 ማይል መሳፈት ለሸምል ቱ። መላዩን አዳም ህዬ ክል ሖል ለዐፍዩ።

ሰለስ መርሐለቱ ዲብ ፈጊር ሰጋይድ ላተን ዱር ፈረንሰ ዎሮት ምነ ለትደቀበ ብድረ ዐጀላት ዐለም ቱ። ምን 23 ምዕል ናት ጅግረ ህዬ ክልኤ ምዕል ሌጠ ለዓርፎ።

ኩለ ለትልህየ ዲብ ለሻርክ መትባድራይ ዐጀላት 118 አልፍ ካሎሪ ጣቀት ለአበዴ። እት ክል ምዕል 26 ቼኮሌት ዐባዪ በሌዕ ሀለ በሀለት ቱ።

ተርጀመትለ አክደር ጸዐደ ወቀየሕ፡ ክምሰልሁመ ቤጪ ፍሌንያት ህዬ ሚ ቱ ገብእ?

ፍሌንየት አክደር እግል ለበዝሐ ንቀጥ ለአከእለለ መትባድራይ ትትሀየብ። ቀየሕ ወጸዕድ ሕልዊት ፍሌንየት እግል ለነእሽ መትባድራይ፡ ወለቤጪ ፍሌንየት እት ክል መርሐለት ለሔሰ ሜርሓይ ወመትምማይ መርሐለት እግሉ ትትሀየብ።

ዱር ፈረንሰ ምን አንበተዩ ትብሎ?

ዐጃይብ ቱ! ዎሮት እት ጆሪደት ‘ለኣውቶ’ ሽቄ ለዐለ ሰሕፊ፡ ለጆሪደቶም ሰኒ ጃላብ እግል ትትዘቤ ፍክረት ጅግረ ዐጀላት እግል ሊደው ዲብ ሐሰበ። ሀቱ ሄንሪ ዴስግራንጅ ልትበሀል ወዲብ ሰነት 1903 ቱ እለ ፍክረት ለአምጸአ።

እት ሳልሳይት፡ ራብዓይት ወሳብዓይት መርሐለት ናይለ ጅግረ ጃስፐር ፊሊፕሰን ሰበት ተዐወተ እብ ለበዝሐ ንቀጥ መሬሕ ሀለ።

እት 5ይት መርሐለት ጃይ ሂንድለይ፡ እት 6ይት መርሐለት ታጅ ፖጋካር፡ እት 7ይት መርሐለት ጃስፐር ፊሊፕሰን፡ እት 8ይት መርሐለት ማድስ ፔደርሰን ወዲብ 9ይት መርሐለት ሚካኤል ዉድስ ዕዉታም ህለው።

እት ዱር ፈረንሰ 2023 ሻርክ ለሀለ ኤርትሪ ቢንያም ግርማይ የም ዓመት ምን አፍሪቀዩን መትባድረት ዐጀላት ዎሮ ሀቱ እት ገብእ፡ እት ሳብዓይት መርሐለት 3ይ፡ እት ሳልሳይት መርሐለት 11ይ፡ እት ራብዓይት መርሐለት 19ይ፡ ወዲብ 8ይ ደረጀት 44ይ ፈግር እት ሀለ፡ ምን ብዝሓም ፈተች ዐጀላት ዐጀብ ራክብ ለሀለ አፍሪቂ ቱ። ቢንያም ቅሩብ ዐውቴ ዲብ እንቱ እት ኣክር ደቃይቅ፡ ሳልሳይ ለፈግረ ዲበ ጅግረ ሳብዓይት መርሐለት፡ ደሩክ ምን ብዝሓም ከወጅ ክም ሳደፈዩ ዔማታት አክባር አከደ።

እት ሸቅል ሕበር ምስል ውላድ ፈሪቅከ

ሻምፕዮን ኮበሪት ሰለት ልተላሌ

ሻምፕዮን ፍረቅ ኩረት ሰለት አወላይ፡ ካልኣይ ወሳልሳይ ዲቪዝዮን አቅሊም ምግብ፡ ለሐልፈ ሰነብት ብዝሓም ፈተች ባስኬት-ቦል እተ ሐድረወ መናሰበት እት ሜዳን ቦቺፊለ አስመረ ትሉሉይ ክም አሰንበተ፡ ዕላቃት ዓም ፈደሬሽን ኮበሪት ሰለት አቅሊም ምግብ ሐበረ።

ሰንበት ንኢሽ አሰቦሕ ለተልሀው ፍረቅ ሳልሳይ ዲቪዝዮን ማሪት ወአሰር ቶም። ማሪት ህዬ እብ 20 ንቅጠት እንዴ ዜደ 59እብ39 ተዐወተ። ሐቆሆም ለተልሀው ኮከብ ወአማዞን እት ገብኦ፡ ፈሪቅ ኮከብ እብ ፋዬሕ 61እብ13 ክም ተዐወተ ተአመረ። እምበል እሊመ፡ ተስፋ እግል ዊነርስ 38እብ34፡ ኤኤስኤም-4 እግል ኤኤስኤም-3 ህዬ፡ 27እብ26 ቀልበዎም።

ሰንበት ዐባይ እተ አተላለ ትልህያታት፡ ምን ፍረቅ ሳልሳይ ዲቪዝዮን ኤኤስኤም-1 እግል ዕዳጋ ሐሙስ 43እብ34 እት ቀሉቡ፡ ምን ፍረቅ ካልኣይ ዲቪዝዮን ህዬ፡ ዕዳገ ሐሙስ እግል አሰር 45እብ38 ሳርሐዩ። ሐቆሆም ለብዝሓም ፈተች ባስኬት-ቦል ልታከወ ለዐለው ትልህየ እት ፍንጌ ፍረቅ አወላይ ዲቪዝዮን ሲቲሰንተር ወዐንበርበብ ገብአት።

እትለ መጃገረት ሰኔት ለትረኤት ዲበ ትልህየ፡ ፈሪቅ ዐንበርበብ ቱ እግል ፈሪቅ ሲቲ ሰንተር 50እብ44 ለቀልበ። እትለ ትልህየ መተልህየት ዐንበርበብ ናኦድ ጸሃዬ ወሀይሌ ኢሳቅ እት ሰርገል ፈሪቆም እበ አርአወ ትልህየ-ግርም፡ ሐምዴ መትፈርጀት ረክበው።

መተልህየት ሲቲ-ሰንተር አቤል የውሀንስ ወሰምኦን ተከሰቴ፡ ፈሪቆም ምንመ ኢቀልብ፡ እበ ለአርአወ ትልህየ ዋቅያም መተልህየት ትበሀለው።

ሐቆሆም ለተልሀው፡ ፍረቅ ሳዋ ወሓሬና ቶም። እሎም ክልኦት ፈሪቅመ ትልህየ ግርም አርአው። መተልህያይ ፈሪቅ ሓሬና ናሆም ተኪኤ (ኣርባዓ) ምን መሳፈት 22 ምትር ናይለ ሜዳን ለኣተየን ሰለስ ንቅጠት ታሪክ ፍንቱይ ሰጁል እበን ህለ።

ትልህየ እብ ሰበብ ዝላም ድቅብት ምንመ አትካረመት፡ እተ መጽእ ወክድ ምን ክልኢቱ ፍረቅ ላዝም ለቀልብ እግል ልትአመር ሰበት ቡ፡ ለትልህየ እትለን ለተልየ አምዔላት ቅሩብ ሕሉልፍት ህሌት።

ምን ቅያስ ወለዐል ምክር አከቦት ናይ ቀራር መቅደረት ለአነቅስ!

እት ሄራር ሐያት እት ትትጋሜ ወዲብ ትሰዳዴ እግል ትንበር ለሐሰ ፍገሪት መንበረት እግል ተሀሌ እግልከ ሰዬ። ምናተ ቅያስ ለሐልፈ ምክር ንስአት ምን መንፈዐቱ መደረቱ ክም ዘይድ ስዊዘርላንድዩን ባሕሲን ሸርሖ።

ለባሕሲን ጃምዐት ጄኔቭ ስዊዘርላንድ፡ ዎሮት ነፈር ምን ለትፈናተ ዔማት፡ ምነ ለለትሐዝዩ ወለዐል ምክር ለልትከበት ገብአ ምንገብእ፡ ናይ ቀራር መቅደረቱ ክም ልደሀር ለሐብሮ። ሀቶም አዳም እብ ሰበት ዎሮ ጋር ለሐድድ እት ህለ ሰልፍ እበ እት ቀበቱ ለልሸዕር እቡ ሸዑር እንዴ ሰደ ክም ቀርርቱ ለልአምኖ። ረታዐት ናይለ እት ነፍሱ ለህለ ሸዑር እግል አከዶት ህዬ ምን ከደን ምነ ህለ ብዕድ ነፈር ምክር ልታኬ ልብሎ።

ምን እሊ እንዴ ትበገሰ ህዬ "ምን ብዕዳም ለልትከበቶ ምክር ወለ ዲብ ቀራር እት ንስአት ለሰድዩ እትጃህ ለለጸብጥ ልግበእ፡ በዝሕ እት ህለ ላኪን ናይ ቀራር መቅደረትነ ወስቀት ዲብ ነፍስነ እት ለትደሀረት ደረጀትቱ ለከሬ ወዲብ ሸኩክ ሸመከ" እት ልብሎ መክረው።

ለቀለ ቀራራት ናይ ሐያት ሚ ልባስ እንለብስ፡ አስክ አይ መጥዐም እንገይስ ወብዕድ እሉ ለመስል ቀራራት እበ ዲብ ነፍስነ ለእንሸዕር እቡ ምራድ እንዴ ተሌነ እግል ንቀርሩ ለእንቀድር ቀሊል ጋርቱ። ለዐባይ ቀራራት ናይ ሐያትነ ላኪን፡ እበ ዲብ ሄራርነ እግል ልንፍዑነ ለእንሰምሕ እሎም ጌምየትነ እትጃህ ለጸብጥ ሰበትቱ እግል ንትሓፈዝ ወጅብ። ለምክር ወሐብሬ ዶል በዝሕ ህዬ፡ ፍንጌ-ፍንጌ እግል ንትረፍ ክም ቀድር እንዴ ፈሀምነ እንትባሀነ እግል ልዕቤ ክምቡ ሮበርት የርክ ለለትበሀል ዎሮ ምነ ባሕሲን ወደሕ።

ምን አዳም ልግበእ ወወሳእል ለእንረክቡ ምክር ወሐብሬ እግል ልብዘሕ ክም አለቡ እት ለአሸሮ ለበሕሲን ለእንረክቡ ምክር ወኀማት ህዬ ዲብ ሐያትነ እብ ወጅብ ለእንራቅቡ ወለ ንትነፈዕ እቡ እግል ልግበእ ክምቡ ሐበረው። እብ ፍንቱይ እትሊ ለህሌነ ዲቡ ጥውር ናይ ተክኖሎጂ ወክድ፡ ኢንተርኔት ኣፕሊኬሽናት እንዴ ትነፈዕነ ለእንረክቡ ሐብሬ ከጥ ፈሀምነ እግል ኢልስረቅ ለባሕሲን ዲብ ደንጎበ እንዴ አተረደው ልትፋነው።

እብ ሰበት መሳኒት ሚ ተአምሮ?

ሐቃይቅ እብ ሰበት ሰሓቅ

አዳም እብ መጅሙዐት እንዴ ገብአ ለትሰሐቅ እቱ ወክድ፡ ክል ነፈር ዲብ ቅሩብ ለህለ እንዴ ትወለበ ልትሰሐቅ።

ሰሓቅ እግል ዓፍየት ወጅህነ ሰኒ ምህምቱ። እግልሚ ዲብ ወጅህነ እግለ ለህለ ገሌ አስራር ክም ልትሐረክ ሰበት ወድዩ። እተ ለንሰሐቅ ዲቡ ወክድ 26 አስራር ወጅህነ ልሐረክ።

እግል 15 ደቂቀት መትሰሓቅ 40 ካሎሪ ነስታህልክ።

ሰሓቅ ደቅጥ ዲብ አንቀሶት ዶር ዐቢ ለአገዴ።

አግሩዝ ሰለስ ዕጽፍ ናይ ካምል ነፈር ልትሰሐቆ። አዋልድ አንሳት ህዬ ዝያድ ምን ውላድ ወለዓል ልትሰሐቀ።

ኖስ -ኖሶም እት ልትሰሐቀ ወገጽ ባርህ ዲብ ለርኡ ለልትሃጀኮ ጼወ ትርድት ዕላቀት መልኮ። እብ ሕበር ህዬ እግል ረያም መደት እግል ልንበሮ ለህለ አብካቶም ለዐቤ።

ተበሰም ውድየት በሊስ ሰኒ እግል ተርኤ ለአቀድረከ። ድራሳት ክመ ለሐብሩ፡ ምነ ናይ አማን ግርመት ለመልኮ ወለዐል ተበሰም ለወዱ አንፋር ዝያድ ጀዛቤን እንዴ ገብአው ልትረአው።

እብ ሰበት መሳኒት ሚ ተአምሮ?

ዎሮት ነፈር እት መደት ሐያቱ ብዝሓም መሳኒት ልታሌ። ለበዝሐ ወክድ ላኪን ምስል ዎሮት ነፈር ሌጣቱ እግል ረዪም ወክድ ለተኣተላሌ መስንዮት ለወዴ።

መሳኒት አው ፈተች ኢመታላይ ዲብ ዓፍየትከ መደረት ለአመጽእ።

መሳኒት አው ፈተች መታላይ ህዬ መሻክል ለአነቅስ።

ፈዳብያም አንፋር ምን ብዕዳም አንፋር ወለዐል ሑዳም መሳኒት ልታለው። ናይ እሊ ሰበብ ህዬ ዲብ ሕርየት መሳኒት ሰኒ ወአማን ድጉጋም ሰበት ቶም።

ናይ ቅሩብ መሳኒትከ ዲብ አግቡይ ሙነትከ ነብራከ ታእሲር ቦም። እግልሚ ናይ ቅሩብ መሳኒትከ ግሩም ጽበት ለበ ነብረ ልትመወኖ ገብአው ምንገብእ፡ እንታመ ግሩም ትበልዕ። ዲብ አግቡይ ሙነቶም ለኢለአህተምሞ ገብአው ምንገብእ ላኪን ክምሰልሆም ትገብእ።

እብ አሳስ ለገአ ድራሳት ዲብ ዕምር ብጽሔነ ለበጽሐው አንፋር፡ ዎሮ አው ክልአት ሌጠ ናይ ቅሩብ መሳኒት ወዱ።

ሸዑርከ እብ መሳኒትከ ታእሲር እግል ለሀሌ እሉ ለህለ በክት ብዙሕቱ። ክም መሰል ዲብ ድዋርከ ለህለው መሳኒትከ ሐቆ ሐዝነው እንታመ ተሐዝን። ፈርሓኒን ሐቆ ገብአው ህዬ ፈርሓን ትገብእ።

ፍንቲት ሰወር ሕዘው

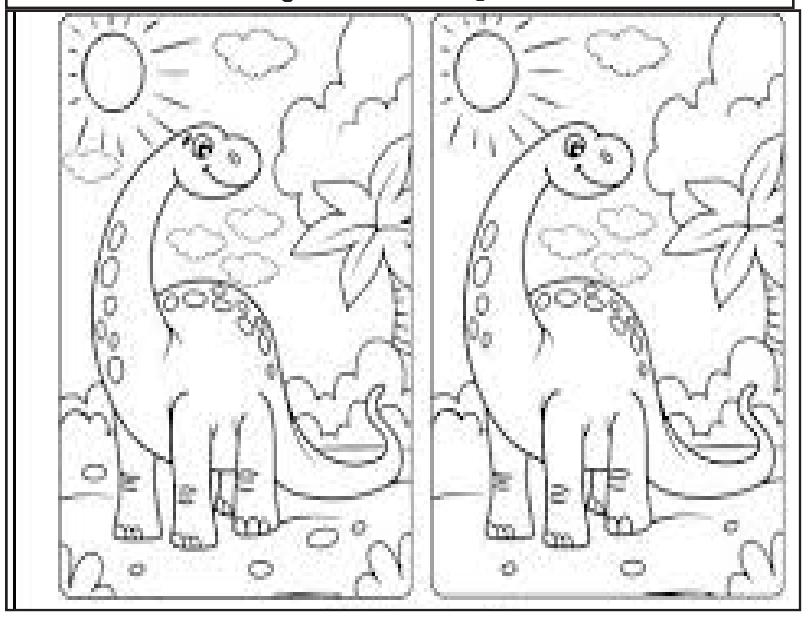

ሳድስ ወራር እብ ካርቱን